

Dmitrij Manuilskij

Kominterns kamp för enhet och folkfront

Rapport av SUKP(b):s delegation i Kommunistiska Internationalens
Exekutivkommitté på SUKP(b):s 18:de kongress den 11 mars 1939

Stockholm 1939

ARBETARKULTURS FÖRLAG

Förord av Per-Olof Mattsson

Dmitrij Manuilskij föddes 1883 i en bondfamilj i Volynien i Ukraina. Han kom som student till Sankt Petersburg och anslöt sig där till den ryska socialdemokratin. Han greps redan 1904, men kunde ändå delta i den första revolutionen 1905. Han var huvudsakligen aktiv i Kronstadt tillsammans med Grigorij Zinovjev. Året därpå, 1906, greps han igen och dömdes till fem års internering i Jakutsk. Därifrån flydde han och anslöt sig till partiets organisation i Kiev.

Han fullbordade sedan från 1907 sina juridikstudier i Paris vid Sorbonne-universitetet. Där kom han att tillhöra den grupp som publicerade tidningen *Vperjod* (Framåt), men han var kritisk mot den betoning av utbildning och kulturell revolution som en av gruppens ledande företrädare, Aleksandr Bogdanov, förde fram. När Bogdanov och den framtida sovjetiske kulturministern Lunatjarskij lämnade gruppen, leddes den av honom själv och G. A. Alexinskij.

Senare kom han under första världskriget, tillsammans med V. A. Antonov-Ovsejenko, att ge ut den internationalistiska tidningen *Golos* (Rösten), som blev till *Nasje Slovo* (Vårt ord). I den senare medarbetade Leo Trotskij. När Manuilskij återvände till Ryssland i maj 1917, anslöt han sig till den så kallade interdistriktsorganisationen, som också räknade Trotskij, Adolf Joffe och andra kända revolutionärer bland sina medlemmar. Organisationen gick sommaren 1917 samman med bolsjevikerna.

Under kampen inom partiet under andra hälften av 1920-talet blev Manuilskij sedan ett av de viktigaste språkrören mot vänsteroppositionen. I och med att Nikolaj Bucharin avsattes som ledare för Kommunistiska internationalen 1929, blev Manuilskij först utsedd till att ersätta Molotov som ledare för den ryska delegationen, och när Bucharin sedan föll placerades Manuilskij som ledare för Komintern. Det blev inte så lång tid, han ersattes 1935 av Georgi Dimitrov som blivit berömd genom sitt modiga uppträdande i nazisternas domstol. Han blev tillsammans med flera tyska och bulgariska kommunister anklagad för riksdagshusbranden i Berlin 1933, men lyckades vända rättegången och blev frikänd.¹

Anledningen till att Manuilskij höll talet om Komintern på partikongressen 1939 är att Dimitrov inte var medlem i det sovjetiska partiet utan i det bulgariska och att han själv var vice ordförande. Manuilskij gjorde efter andra världskriget karriär som diplomat. Ukraina fick en permanent representant i det nybildade FN:s säkerhetsråd och den posten besattes av Manuilskij. Han hamnade dock i onåd hos Stalin – som han lojalt tjänat så länge – 1952 och drog sig tillbaka. Han blev allvarligt sjuk 1953 och avled slutligen 1959.

Trotskij hamnade under 1920-talet som ledare för vänsteroppositionen i skarp motsättning till Manuilskij. Han kom med tiden att fälla många skarpa ord om Manuilskij. I ett cirkulärbrev till oppositionens medlemmar den 9 september 1928 kommenterade Trotskij det faktum att Manuilskij uppträtt som åklagare mot oppositionen:

¹ Se [Kommunistiska internationalen och vändningen från "socialfascism" till Folkfront](#) av Walter Kendall, som bl a diskuterar rättegången. Pierre Broué tar också upp saken i [Kommunistiska Internationalen 1933-1938](#)

Manuilskijs rapport är anmärkningsvärd enbart för rapportörens personlighet. Det måste ha gått riktigt långt när de för fram denna harlekin, som ingen tar på allvar (hans herrar mindre än andra), och presenterar honom som den marxistiska doktrinen och den bolsjevikiska traditionens justitiekansler och väktare. Här har kampen mot oppositionen urartat till nivån för att samla anekdoter. Detta är ett oförsiktigt steg. En grupp som utser Manuilskij till att försvara dess idéer är på väg att nå slutet.²

I en längre artikel från samma månad om vilka som ledde Komintern formulerade Trotskij den dom över Manuilskij som han aldrig ändrade. Han började med att konstatera att Manuilskij var ökänd, även i sin egen fraktion, för sin ”moraliska inkonsekvens”. De ”senaste sex åren” hade ”helt fördärvat” honom, alltså från 1922 när striden i det sovjetiska partiet började. Han ”flydde från sig själv och sökte ständigt någon att luta sig mot. Han hade alltid något av ’springpojke’ över sig”.³ När han, tillsammans med andra kamrater, anslutit sig till bolsjevikerna 1917 lutade han sig mot Trotskij. Flera gånger förde han fram idén att Trotskij hade befriat bolsjevismen från dess nationella inskränkthet.

Manuilskij hade vistats utomlands och ansågs därför lämplig att arbeta i Komintern. Mot slutet av 1920-talet och under första hälften av 1930-talet blev han en del av den grupp stalinister som kom att leda Kominterns partier i nederlag efter nederlag. Han blev ledare för Komintern 1931. Trotskij konstaterade då: ”Det går inte att göra något åt det: Manuilskij är för närvarande Kominterns ledare.” Trotskij var inte lite ironisk mot den man han känt i exilen och även arbetat med både på *Nasje Slovo* och i interdistriktsorganisationen: ”Om man sammanställde en komplett samling av Manuilskijs ’verk’ skulle vi ha, om än inte en lärorik, så åtminstone en underhållande bok.”

När Manuilskij plötsligt ersattes av Dimitrov som Kominterns ledare beskrev Trotskij i april 1935 situationen med en ironi som inte många kunde tävla med:

De proletära massorna i båda hemisfärerna har träffats av ett grymt slag på senare tid: en ledare för den internationella revolutionen har försvunnit? Alldeles nyligen var han i den fulla blomningen av sin kraft och sina talanger, han gav fortfarande direktiv till sextio nationer om det simultana passerandet genom perioderna (det var då, som det slumpade sig, den oförglömliga ”tredje perioden”), skrev rödlätta artiklar, som, det är sant, ingen läste, och på sin fritid berättade anekdoter om det nationella livet för de andra ledarna, vilket han gjorde med stor framgång. Och plötsligt saknas han! Saknas så fullständigt att man inte kan finna ett enda spår. Men eftersom det inte handlar om en nål utan om en ledare för Komintern, hotar hans plötsliga försvinnande att få en hel rad kosmiska konsekvenser.⁴

Samma år, 1939, som Manuilskij framförde sin rapport till det sovjetiska partiets kongress, betecknade Trotskij honom, i samband med det som kallades den ukrainska frågan, som ”en av den ukrainska kommunismens mest motbjudande överlöpare”.⁵

Manuilskijs rapport är inte originell. Den består av en upprepning av försvaret för alla Kominterns nederlag och förbrytelser från slutet av 1920-talet. Det finns inte ett spår av självkritik förutom de sedvanliga ursäkterna för att inte alla partier omedelbart förstod det geniala i de kursändringar som Stalin ständigt utsatte partierna för.

Just våren 1939 var situationen i världen och Europa helt annorlunda än vad den skulle bli under hösten 1939. En typisk detalj är att Manuilskij gav sin rapport i mars 1939, och då är fascismen och Tyskland fortfarande huvudfienden. Annat blev det ett halvår senare med pakten mellan Hitler och Stalin. Då blev över en natt den brittisk-franska imperialismen huvudfienden och kritik av naziregimen försvann.

² Cirkulärbrevet på engelska: [Some Remarks on the Sixth Congress](#)

³ Trotsky, [Who Is Leading The Comintern Today?](#)

⁴ Trotsky, ”Notes of a Journalist”, *Writings of Leon Trotsky [1934-35]*, s. 242

⁵ Trotskij, [Frågan om Ukraina](#)

Idén om socialdemokratin som socialfascistisk tillhör historien när Manuilskij avger sin rapport. Den ultravänsterpolitik som starkt bidrog till nazismens seger i Tyskland avfördes 1935 till förmån för folkfronten och samarbete med borgerliga krafter i anti-fascismens namn.⁶ Det hindrar inte att Manuilskij för fram något snarlikt. Det han kallar ”kapitulanterna”, som döljer sig under pacifismen, och som tycks vara identiska med tongivande socialdemokratiska ledare, är ”en fascistisk agentur inom arbetarrörelsen”, vilket i slutet av samma år byttes mot att de var agenter för den brittisk-franska imperialismens krigshetsare.

Det som i viss mån kan uppfattas som originellt är den ovanligt servila inställningen till Stalin. Stalin har genomfört ”en oförligenligt djupgående marxistisk analys” och bland annat visat ”hur den socialistiska demokratin slagit ut i full blom i sovjetlandet”. Den författning som antogs 1936 hade slagit fast att klasserna var avskaffade i Sovjetunionen och Manuilskij beskriver det Stalin framfört inför kongressen som ”en historisk milstolpe, som markerar Sovjetunionens inträde i ett nytt utvecklingskede, i det skede, där fullbordandet av det klasslösa samhällets uppbyggande och den successiva övergången från socialismen till kommunismen kommer att äga rum”. Chrusjtjovs löfte på 1960-talet att kommunismens skulle förverkligas inom kort hade alltså sina rötter bakåt.⁷

I genomgången av de olika partiernas insatser kan man inte annat än förundras över beskrivningen av det spanska kommunistpartiet. Det spanska partiet har ”troget följt kamrat Stalins kloka anvisning” och sägs ha ”bestått provet i bolsjevikisk handling”. Det klingar onekligen falskt med tanke på att rapporten avgavs samma månad som republiken definitivt led nederlag.

Det spanska partiet hade, enligt Manuilskij, fostrat ”fasta stalinister” som José Díaz och Dolores Ibarurri och spanska inbördeskriget sägs ha varit ”ett eldprov för de kommunistiska kadreerna”. Det hade inneburit ”en bolsjevikisk stålsättning” av Kominterns sektioner. Det är en korrekt beskrivning i den meningen att de internationella brigader som stalinisterna organiserade och ledde kom att sammansvetsa och skola en hel generation av stalinistiska kadrer och ledare. De kom sedan att spela en nyckelroll i etablerandet av stalinistiska stater i centrala och östra Europa liksom i många andra partier.

Dessa stalinistiska kadrer, som härdats i spanska inbördeskriget, beskrivs av Manuilskij som ”människor av den stalinska epoken”, de är människor av ’stalinsk härdning’. Ett slags stalinska människor, med andra ord, eller mer korrekt: lydiga redskap för den stalinistiska ledningen i Moskva. Människor som blint följde alla nya anvisningar, och som ofta deltog i repression mot den revolutionära vänstern eller andra som vägrade lyda.

Det är en märklig sammanfattning av det inbördeskrig i Spanien som samma månad genomled sina sista krampryckningar. Det är underförstått att det var viktigare att kadreerna härdades än att vinna kriget mot fascisterna.

Samma märkliga summering av ett nederlag som i Spanien finns också när det gäller det tyska partiet. KPD hade ”trots de ytterligt svåra illegala förhållandena” lyckats ”bevara sin organisation” och sägs vara det enda parti som ”bedriver politiskt massarbete i Tyskland”. Även om KPD bedrev illegalt arbete på hemmaplan, kan det knappast ha handlat om något ”massarbete”. Dessutom hade ett stort antal av det tyska partiets kadrer fungerat som stalinismens spjutspets i Spanien mot den revolutionära vänstern.

Förutom de fascistiska och reaktionära regimernas repression mot kommunisterna lyfter Manuilskij fram ”Trotskij och trotskisterna”. De hjälper de ”fascistiska spionagetjänsterna”. Trotskij ägnar sig åt ”vedervärdiga litterära utgjutelser”, vilka i sin tur används för att ”demoralisera häktade kommunister”. Manuilskij rabblar upp hela raden av lögner:

⁶ Se not 1 ovan, samt [Den tyska kommunismens tragedi](#) av Anders Hagström

⁷ Trotskij om ”Stalin-konstitutionen”: [Sovjetunionens nya konstitution](#) (1936)

trotskisterna ”smyger sig in” i folkfronter och nationella frihetsrörelser ”för att spränga dem inifrån”. I Kina agerar de som ”militärspioner åt japanerna”. Det citeras till och med ur en ”hemlig” rapport, naturligtvis ett falsarium, av en japansk spionagechef där han rekommenderar stöd till trotskisterna som motståndare till Kinas enande.

I Spanien beskrivs trotskisterna som ”spioner för det fascistiska Tyskland och Italien”. Inte nog med att trotskisterna är spioner, de ”organiserar kontrarevolutionära uppror i ryggen på den kämpande folkarmén”. De är, kort sagt, ”fascistiska provokatörer”.⁸ Manuilskij verkar inte riktigt ha insett att kampen var förlorad i Spanien när han avgav sin rapport.

Partierna blir i allmänhet uppläxade: de har ”ännu ej lärt sig bemästra den stora stalinska konsten att förutse händelserna”. Det parti som pekats ut som mest anfrätt av agents verksamhet är det polska, som inte så långt efter helt likviderades på Stalins order. Det polska partiet sägs vara ”förorenat med fiendliga element” och ”den polska fascismens agenter” hade trängt in i dess ledning. Det skulle visa sig vara en fördel att det polska partiet försvann när Stalinregimen hösten 1939 delade upp Polen med Nazityskland. När den östra delen av Polen invaderades av sovjetiska trupper behövde inga hänsyn tas till polska kamrater och deras synpunkter på att landet delades i samförstånd med Nazityskland.⁹

Mot slutet bygger Manuilskij upp prisandet av Stalin till ett verkligt crescendo. Det ”våldiga stalinska verket, socialismens bygge i Sovjetunionen” är garantin för segern. ”Stalins odödliga lära som en fackla belyser vägen” för partierna. Världsbourgeoisien kommer inte att segra, alla dess förhoppningar kommer att gå om intet av ett enda skäl: ”den arbetande mänsklighetens genius, kamrat Stalin, står på vakt för att försvara arbetarklassens och all världens arbetandes intressen”. Crescendot utlöser stormande applåder och att alla reser sig och det utropas ett leve för ”*världskommunismens store ledare, kamrat Stalin!*”

Manuilskijs rapport om den kommunistiska (stalinistiska) världsrörelsens kamp och belägenhet mynnar alltså ut i en personkult av groteska mått. Det påminner mig om en historia som berättas av den tyske socialistiske författaren Stefan Heym. I hans roman *Radek* (1995; finns inte översatt till svenska), om Karl Radek, en av de gamla bolsjevikerna som utrensats, som framlevde sina sista dagar i Gulag när rapporten levererades. Han dog den 19 maj 1939.¹⁰

I Heyms roman är Radek, som han säkert också var enligt andra vittnesmål, en ständig skämtare. Heym låter Stalin söka upp Radek mot slutet av 1920-talet för att varna honom för att skämta om honom själv. Stalin motiverar det med att han ändå är världsproletariatets ledare. Radeks svar: ”Nu är det du som skämtar, kamrat Stalin”. Det finns mycket att säga Radeks roll i kampen mot stalinismen, men han var ändå av en helt annan ull än Manuilskij. Om vi ska tro Trotskijs karaktäristik berättade Manuilskij ständigt anekdoter men säkert inte av samma politiska träffsäkerhet som Radek kunde leverera. Om vi ska tro Stefan Heym.

Manuilskijs tal om Komintern från 1939 har en alldeles speciell innebörd för mig själv. Min morbror blev just det året medlem i det svenska kommunistpartiet. Broschyren ingick i det jag fick i arv efter honom när han dog i förtid 1970. Han förblev en förhärdat stalinist som lämnade SKP när partiet blev VPK. Jag hann tyvärr inte diskutera saken med honom, men jag misstänker att just den här broschyren spelade en viss roll, en ödesdiger roll, i hans politiska utveckling.

P-O M, maj 2020

⁸ POUM, trotskister och anarkister utsattes för omfattande förföljelse från stalinistiskt håll. Se [Repressionen mot anarkister och POUM under spanska inbördeskriget](#), [Mordet på Andreu Nin – hur gick det till?](#) och [Rättegången mot de spanska bolsjevik-leninisterna](#).

⁹ Se Isaac Deutscher, [Det polska kommunistpartiets tragedi](#) (intervju)

¹⁰ Vid 2:a Moskvarättegången (1937) dömdes Radek till 10 års fängelse i Verchneursk i Uralbergen. Där mördades han i maj 1939 av 2 NKVD-officerare ([Wikipedia om Karl Radek](#))

Manuilskij: Förändringarna i det internationella läget.

Kamrater!

Under den femårsperiod, som förflutit mellan SUKP(b):s 17:de och 18:de kongresser, har betydande förändringar inträffat i klasserna, folkens och staternas liv, vilka vittnar om en skärpning av alla det kapitalistiska systemets motsättningar och ett fördjupande av klyftan mellan socialismens värld och kapitalismens värld.

Kamrat Stalin har i sitt historiska referat, som partiet, de arbetande i vårt land, alla Sovjetunionens vänner och alla dess fiender med sådan otålighet väntat på, gett ett utomordentligt värdefullt tillskott till den marxistisk-leninistiska läran om staten, gjort en oförläpelig djupgående marxistisk analys av det internationella läget och en uttömmande resumé av vårt lands socialistiska utveckling samt rullat upp de grandiosa perspektiv, som öppnar sig för sovjetfolket tack vare dess socialistiska segrar. Kamrat Stalin påvisade, vilket gigantiskt steg framåt Sovjetunionen tagit, då den löst den proletära diktaturens svåraste uppgift: att slutgiltigt likvidera utsugarklasserna och dra in miljoner individuella bondehushåll i socialismens system. Han visade, hur den socialistiska folkhushållningen oavbrutet vuxit under dessa år, hur de arbetandes materiella och kulturella nivå höjts, hur brödraförbundet mellan de folk som bebor Sovjetunionen svetsats samman, hur den socialistiska demokratin slagit ut i blom i sovjetlandet, hur sovjetfolkets moraliska och politiska enhet stärkts, hur sovjetlandets makt och försvarsduglighet vuxit. (*Applåder.*)

Kamrat Stalin visade, hur Sovjetunionens kloka fredspolitik, förenad med fasthet vid skyddandet av Sovjetlandets gränser och med skoningslöst krossande av det trotskij-bucharinska bandet av spioner och krigsanstiftare, motsvarat ej endast sovjetfolkets intressen, utan också hela det internationella proletariats, folkens i alla land intressen.

Kamrat Stalins referat är en historisk milstolpe, som markerar Sovjetunionens inträde i ett nytt utvecklingsskede, i det skede, där fullbordandet av det klasslösa samhällets uppbyggande och den successiva övergången från socialismen till kommunismen kommer att äga rum. Och den väldiga seger Sovjetunionen vunnit är en händelse av världshistorisk betydelse, den stärker revolutioneringen av de arbetande massorna i de kapitalistiska länderna och ingjuter hos världsreaktionen fruktan för det land, som trots den kapitalistiska omringningens alla ränker förverkligar den tredje stalinska femårsplanen, som betecknar ett nytt gigantiskt steg framåt på vägen till kommunismens fullständiga triumf.

Vad har försiggått i den kapitalistiska världen under den förflutna femårsperioden?

På den 17:de partikongressen yttrade kamrat Stalin i sin analys av den kapitalistiska hushållningens tillstånd, att den depression, som inträdde efter krisen 1929-33, ej komme att bli en vanlig depression utan en depression' av "särskilt slag". I sin karakteristik av det internationella läget påvisade kamrat Stalin, att skärpningen av de imperialistiska motsättningarna redan skapat en jordmån för militära sammanstötningar, att det hela tydligen höll på att utveckla sig till ett nytt imperialistiskt krig. Denna kamrat Stalins analys har helt och fullt bekräftats.

Den kapitalistiska produktionens nivå, som efter att år 1932 ha nått sitt bottenläge, vid mitten av 1937 steg till sin kulminationspunkt, sjönk år 1938 ånyo till 91 procent i jämförelse med 1929 års nivå. Under perioden från 1929 till 1937 ökade produktionen endast med 3,5 procent, medan produktionsökningen under den ekonomiska cykeln 1921-29 utgjorde 49,5 procent. Detta vittnar om att den depression, som inträdde efter krisen 1929-33, verkligen var en depression av särskilt slag, efter vilken inte följde vare sig ett allmänt uppsving eller en industriell uppblomstring.

Under den förflutna femårsperioden har de arbetande massornas läge i de kapitalistiska

länderna betydligt försämrats. Kapitalet gör rasande angrepp mot de arbetandes levnadsstandard, särskilt i den fascistiska diktaturens länder. Det försiggår en stark sänkning av arbetslönen och en förlängning av arbetsdagen. I Tyskland exempelvis är alltsedan den fascistiska diktaturens upprättande varje löneförhöjning förbjuden ehuru detaljhandelspriserna på de viktigaste livsmedlen betydligt höjts ; samtidigt uppgår de olika tvångsavgifterna från arbetslönen, som de fascistiska myndigheterna företar, till 25-30 procent. 10-timmars arbetsdag har fastställts genom lag, och inom de särskilt viktiga industrigrenarna, d. v. s. inom hela krigsindustrin och i befästningsarbetena — 14-timmars arbetsdag. I de s. k. ”arbetstjänst”-lägren arbetar hundratusentals ungdomar för en mager soppa och 50 pfennig per dag. I det fascistiska Italien har massornas levnadsstandard under den fascistiska diktaturens tid sänkts nästan till hälften. Allt sedan abessinienkrigets tid försiggår en stark inskränkning av konsumtionen ifråga om alla de viktigaste livsmedlen. I Japan uppgår arbetsdagen till 12-16 timmar, och t. o. m. de eländiga lönesatser som gällde 1929 har sänkts med i genomsnitt mera än 16 procent, ehuru priset på livsförnödenheterna under samma tid stigit med 30-40 procent.

Antalet arbetslösa har under den förflutna femårsperioden aldrig sjunkit under 14 miljoner och uppgick vid slutet av 1938 till 18 miljoner, ej inberäknat vare sig den väldiga mångmiljonhövdade armén av arbetslösa lantarbetare, korttidsarbetarna eller de arbetslösa i sådana länder som Indien och Kina, där hälften av den kapitalistiska världens befolkning finnes.

Agrarkrisen skärpes ånyo, särskilt i USA, Polen, Rumänien, Jugoslavien och Ungern, och likaså i kolonierna samt leder till ytterligare differentiering av landsbygden och fullständigt utarmande av miljoner bönder. Vid sidan härav pågår en forcerad utarmningsprocess av småbourgeoisin i städerna, särskilt i de fascistiska länderna. Här har tiotusentals små industri- och handelsföretag gått omkull. I Japan måste enbart under år 1938 88.305 småföretag slå igen på grund av bristen på råämnen.

Till följd av den ekonomiska krisen, som ökade ojämnheten i de kapitalistiska ländernas utveckling, samt fördjupandet av kapitalismens allmänna kris, skärptes alla de tidigare förefintliga Motsättningarna mellan de imperialistiska staterna till det yttersta. Kampen om de utländska marknaderna, om inflytelsesfärerna, om kolonierna, för en nyuppdelning av världen tillspetsades. En ytterligt skärpt form antog denna kamp i Medelhavsområdet och i Stilla havet, i Latinamerika, i Sydost- och Sydeuropa, vid världens viktigaste samfärdsvägar.

De fascistiska staterna — Tyskland, Italien och Japan — har övergått till offensiv på den internationella arenan. De fascistiska diktatorerna vill genom att plundra andra folk hjälpa upp sin egen sak, övervinna den fascistiska regimen inre svårigheter, förebygga dess bankrott. De fascistiska makthavarna behöver krig, emedan de ej är i stånd att uppfylla sina demagogiska löften åt massorna, vilka inte kräver kanoner utan smör, ej dreadnoughts utan bröd. För dem är kriget ett medel att undertrycka massornas missnöje och hålla dem i underkastelse. De behöver krig för att bevara sin ”prestige” i sina egna anhängares ögon.

De fascistiska äventyrarna skyndar sig att gå till offensiv, emedan de fruktar den växande folkfrontsrörelsen, fruktar folkens växande motstånd mot den fascistiska aggressionen, folkens förenande och sammanslutning i en internationell kampfront mot de fascistiska krigsanstiftarna. De fascistiska diktatorerna vill förekomma folkmassornas sammanslutning och tillfoga dem ett slag, innan de hinner sammansluta sig till motstånd mot fascismen. De försöker hindra folkens sammanslutning, utså oenighet mellan dem för att lättare kunna slå dem i tur och ordning. De utnyttjar skickligt tjänstaktigheten hos de härskande kretsarna i England och Frankrike och gör dem till medskyldiga i sina illdåd, varigenom de ytterligare komprometterar och vanäror dem; med denna skurkaktiga manöver försöker de avleda massornas förbittring från sig själva.

De fascistiska diktatorerna bemödar sig att utnyttja den skräck, som bourgeoisin i de andra kapitalistiska länderna hyser för socialismen och arbetarklassen för att med denna bourgeois

hjälp anfalla dess egna folk. För att uppnå sina erövringssyften tillgriper de mutor, bedrägeri, skrämselfpolitik och hotelser. Innan de låter sina ockupationsarméer rycka in på främmande områden, skickar de dit en hel armé av spioner. Överallt skickar de sina spioner: till USA, England, Frankrike och andra stater. I Frankrike underhåller de cagoulardbanden och organiserar genom dem en hel serie av bombattentat. De upprättar diversionsband i Rumänien, vilka utför en rad terroristdåd, de bedriver ett omfattande upplösningsarbete i Polen, vars sönderstyckande de förbereder. I de baltiska länderna, i Finland, Ungern, Slovakien och på Balkan formerar de hemliga väpnade kårer. De iscensätter inre "resningar", såsom fallet varit ej endast i Österrike och i Sudetområdet, utan också i Mexiko, Brasilien och Peru.

Ett särskilt omfattande undermineringsarbete utför det aggressiva fascistblockets agenter i de engelska och franska kolonierna. De organiserar uppror i Palestina, bildar en halvmilitär "nationell kår av frivilliga" i Indien, upprättar militära fascistgrupper i Sydafrika, förser feodalhövdingarna i de arabiska länderna med vapen och pengar. Överallt sår de oroligheter för att redan före kriget demoralisera och försvaga sina eventuella motståndare.

De fascistiska staternas aggressiva block, som mer än andra är intresserade av en våldsam nyuppdelning av världen, störtar folken i ett nytt imperialistiskt krig. 1935 intränger Italien i Abessinien, 1936 börjar Tyskland och Italien interventionen i Spanien, 1937 övergår den japanska militärkamarillan från besättande av Mandsjuriet till ett krig, som har till ändamål att underkiva hela Kina och tränga ut USA, England och Frankrike från detta land; i mars 1938 ockuperar Tyskland Österrike, i september 1939 sönderstyckar det Tjeckoslovakien.

Skulle väl detta ha varit möjligt, om ej de andra stormakternas kapitalistiska regeringar hade sett genom fingrarna med den tyska och italienska fascismens samt den japanska fascistiska militärkamarillans aggressioner? Naturligtvis inte. Det blev möjligt, emedan de fascistiska aggressorernas block fick och får hjälp av världsreaktionens krafter, av den franska och i synnerhet den engelska bourgeoisins reaktionära element. Dessa element umgås med tanken på att utnyttja den tyska fascismen som reaktionens stormtrupp mot Sovjetunionen, att utnyttja en tyska fascismen som gendarm mot den internationella arbetarklassen, mot folkfronten och mot de undertryckta folkens nationella frihetsrörelse.

Den engelska reaktionära bourgeoisins plan går ut på att sedan den till den tyska fascismens fromma offrat de små staterna i sydöstra Europa, leda Tyskland i riktning mot öster, mot Sovjetunionen, att genom ett sådant kontrarevolutionärt krig försöka fördröja socialismens fortsatta framgångar och kommunismens seger i Sovjetunionen, att köpa sig fri från Tysklands imperialistiska pretentioner på de engelska kolonierna; samtidigt skulle den engelska reaktionen gärna med Sovjetunionens hjälp vilja slå ut tänderna på den tyska imperialismen, försvaga Tyskland för många år och bevara åt den engelska imperialismen den härskande ställningen i Europa. För det andra eftersträvar den engelska reaktionen att tillsammans med Italien och på *Frankrikes bekostnad* dela Spanien och inflytelsefärerna i Medelhavet, att till fromma för den imperialistiska "jämvikten" i Europa uppnå en överenskommelse med Italien och rycka loss det från blocket med Tyskland. För det tredje drömmer de engelska reaktionärerna om att i Fjärran Östern dela upp Kina. För närvarande tillåter de Japan att ruinera och ekonomiskt utmatta sig, för att de sedan skall kunna uppträda i skiljedomarens roll och upprätta en "münchenfred" i Fjärran Östern. För det fjärde vill inte den engelska reaktionen tillåta att den fascistiska regimen lider skeppsbrott varken i Tyskland, i Italien eller i Japan, den vill hjälpa dessa länders regeringar att rädda sig från finansiell bankrutt genom att bevilja dem krediter och härmed försätta de fascistiska staterna i ett visst beroende av den engelska imperialismen.

Redan 1927 skrev kamrat Stalin i artikeln "Anteckningar om aktuella tema":

"Den engelska kapitalismen har alltid varit, är och förblir den grymmaste undertryckaren av folkrevolutioner. Från den stora franska revolutionen i slutet av 1700-talet och till den nu pågående

kinesiska revolutionen har den engelska bourgeoisin ständigt stått och står fortfarande i främsta ledet bland bödlarna mot mänsklighetens frihetsrörelse . . . Men den engelska bourgeoisin tycker inte om att själv föra krig. Den har alltid föredragit att föra sina krig genom andra.”

Men med sina rovgiriga planer gräver den reaktionära 1 engelska bourgeoisin sin egen grav. Genom det hemliga understödet åt den japanska aggressionen i Kina förbereder den Englands utträngande ur Fjärran Östern, genom eftergifterna åt den italienska fascismen medverkar den till förlusten av de engelska positionerna i Medelhavet, genom att bevilja de fascistiska aggressorerna lån stärker den deras militära makt och ökar utsikterna till nederlag för sig själv. Genom att stärka den tyska fascismen förbereder den sitt eget imperiums uppdelande. Genom planerna på angrepp mot Sovjetunionen förbereder den ej endast fascismens utan hela det kapitalistiska systemets sammanbrott. (*Applåder.*)

Sammansvärjningen i München är det första försöket att på allvar realisera denna skändliga men hopplösa plan av den reaktionära engelska bourgeoisin. Det var inte fred de reaktionära sammansvurna i München skänkte mänskligheten, de bringar den tvärtom ett nytt imperialistiskt världskrig. I München likviderade de till och med den vacklande europeiska ”jämvikten”, som i viss mån verkat hämmande på de fascistiska aggressorernas erövringsplaner. Under Tysklands och Italiens tryck likviderade de franska reaktionära klickarna, som seglar i den engelska reaktionens kölvatten, med egna händer det förbundssystem, som de skapat efter det imperialistiska världskriget 1914-18 Härmed förbereder de Frankrikes förvandling till en mak av andra rangen.

De sammansvurna i München gjorde slut på den kollektiva säkerhetens system och utestängde slutgiltigt det av dem själva skapade Nationernas förbund från avgörandet av de viktigaste frågorna i den europeiska politiken och i världspolitiken. De gav aggressorerna fria händer: de tillät den italienska fascismen att besätta Katalonien, den fascistiska japanska militärkamarillan att intaga Kanton och ön Hainan och därmed hota de franska och engelska besittningarna i Fjärran Östern.

”Fredsstiftarna” i München stegrade de kapitalistiska staternas rustningsfeber. Efter München pågår en ny kapprustning i Tyskland, där de militära utgifterna under den fascistiska diktaturens tid redan vuxit 32 gånger om, och i Italien, där dessa utgifter under kriget mot Abessinien vuxit fyrdubbelt. I Japan har de militära utgifterna i jämförelse med 1936-37 vuxit mer än 51/2 gånger, i England tredubbelt och i Frankrike mer än tredubbelt.

De fascistiska rövarnas imperialistiska anspråk stöter likväl på motstånd från några kapitalistiska staters sida och från en betydande del av de härskande klasserna i de länder, vilkas regeringar kapitulerar för de fascistiska aggressorerna. Världens *största kapitalistiska* stat, USA — som skyddar sina intressen i Latinamerikas länder mot Tyskland, Italien och Japan, vilka lystet blickar mot dessa länder och snabbt tränger in där, som försvarar sina positioner på Filippinerna, i Kina, och i Stilla havet mot Japan — sammansluter med de sydamerikanska staterna ett block för att bjuda den fascistiska expansionen motstånd. Härmed aktiviserar USA motståndet mot de fascistiska aggressiva planerna i andra världsdelar, även i Europa.

I *England* driver omsorgen för imperiets odelbarhet, vilken hotas av den tyska fascismen, till och med en del av de imperialistiska kretsarna, politiker som Duff Cooper, Eden, Churchill över till oppositionen mot den nuvarande konservativa regeringen. Den tyska och italienska fascismens erövringslystna anspråk skrämmer en del av den franska bourgeoisin och stärker positionerna för dem som är anhängare av motstånd mot densamma. I Polen växer oron för landets sönderstyckande, som hotar från Tysklands sida. I Ungern växer oppositionen mot landets förslavande under den tyska fascismen.

Samtidigt växer förbittringen bland de av de fascistiska aggressorerna förtryckta folkmassorna i Tjeckoslovakien och Österrike, växer oron hos de Balkanfolk, som hotas av den fascistiska aggressionen. Rörelsen växer i kolonierna, vars folk inte vill vara objekt för de imperialistiska

rövarnas schackrande. Den nationella frontens element mognar i en rad länder, som hotas av fascistisk invasion.

Således, kamrater, har avgrunden mellan den segerrika socialismen och den parasitära, ruttnande kapitalismen under de förflutna fem åren ytterligare fördjupats. Sovjetunionen går uppåt, till det klasslösa samhällets höjder, till kommunismen. Den kapitalistiska världen sjunker ned till ekonomiska kriser, till reaktion och krig. Det betyder, att det kapitalistiska systemets allmänna kris fördjupats. Och ju mera kapitalismen snärjes in i sina egna motsättningar, dess mera förtvivlade åtgärder tillgriper den för att försöka komma ut ur läget. Härav skärpningen i kapitalets offensiv mot de arbetande, härav den fascistiska terrorns skärpning, fascismens övergång till offensiv på den internationella arenan, det nya imperialistiska kriget. Härav också det skärpta hotet av utländskt militärt angrepp på socialismens land, *som i de arbetande miljonernas medvetande i de kapitalistiska länderna får en väldig och allt mera växande betydelse som bålverk för freden och motståndet mot de imperialistiska annexionerna och kriget.*

De kommunistiska partiernas kamp för enhetsfront och folkfront.

I den mån fascismen gått till angrepp i enskilda länder och på den internationella arenan, växer och vidgar sig den antifascistiska rörelsen och antar en allt mera internationell karaktär. Femårsperioden mellan 17:de och 18:de partikongresserna var fylld av de arbetandes väldiga antifascistiska strider. Det var år av en mäktig arbetets kamp mot kapitalet, de progressiva krafterna kamp mot reaktionens mörka krafter. Det var ett skede av de kommunistiska partiernas kamp för arbetarklassens aktionsenhet, för fackföreningsrörelsens enhet, för den antifascistiska folkfronten. Under dessa år bildades folkfronten i Frankrike, den demokratiska rörelsen på den amerikanska kontinenten (i Nord- och Sydamerika) utvecklades. Det var en period då den nationella fronten formerades och utvidgades i en rad koloniala och avhängiga länder. *Till denna tid hör framför allt det heroiska spanska folkets nationellt-revolutionära krig och det stora kinesiska folkets nationella frihetskrig mot de inträngande imperialistiska rövarena.*

Ni minns, kamrater, hur efter fascismens makttillträde i Tyskland 1933 fascisterna aktiviserades i de andra kapitalistiska länderna, hur de skyndade att gå till angrepp i den beräkningen, att folkmassorna skulle retirera för dem utan kamp som i Tyskland. Men ni minns också, att just den tyska fascismens seger efter ett år utlöste en mäktig antifascistisk rörelse i hela världen. I februari 1934 besvarade arbetarna i Frankrike fascismens offensiv med en generalstrejk, som omfattade fyra miljoner människor, i Österrike grep arbetarna till vapen, i Spanien kämpade de asturiska gruvarbetarna under två veckor i oktober samma år. Drivkraften i detta massmotstånd mot fascismen var överallt de kommunistiska partierna, som under kampens gång smidde arbetarklassens aktionsenhet, aktionsenheten mellan alla arbetande.

Kommunistiska Internationalen har i praktiken tillämpat Lenins och Stalins stora strategiska plan, som går ut på att sammansluta proletariatets krafter och dra över arbetarklassens bundsförvanter på dess sida. Enligt denna plan lät den på sin 7:de kongress kamrat Dimitrov i sitt tal föra fram taktiken för den proletära enhetsfronten och den antifascistiska folkfronten till kamp mot kapitalets offensiv, mot fascismen och det annalkande imperialistiska kriget. Kamrat Dimitrov, kamrat Stalins trogna lärjunge, som i Leipzig så ärofullt höjde kommunismens baner, mötte med sin appell en varm sympati bland de kapitalistiska ländernas arbetande.

Vilka var de omedelbara resultaten av den antifascistiska rörelse, som började i nästan alla kapitalistiska länder? I Frankrike sprängde de arbetande massorna med generalstrejken och demonstrationerna, som omfattade närmare en miljon deltagare enbart i Paris, den fascistiska

kuppen av den 6 februari 1934, tilltvang sig en lag om förbud mot de beväpnade fascistiska ligorna, upprättade under den antifascistiska kampens förlopp arbetarnas enhetsfront och folkfronten; som resultat av den mäktiga strejkrörelsen sommaren 1936, vilken åtföljdes av besättande av företag, tillkämpade sig arbetarklassen 40-timmars arbetsvecka, närmare 30 procents löneförhöjning, semester på företagarnas bekostnad och kollektivavtal, samt drev igenom att företagen erkände fackföreningarna vid företagen; det uppnåddes en sammanlutning av fackföreningarna, som ledde till att Allmänna arbetskonfederationens (CGT) medlemsantal under loppet av några månader ökades från 900.000 till 4 miljoner. Kommunistiska partiets medlemsantal sjudubblades och dess inflytande på de breda arbetande massorna ökade, följaktligen stärktes de arbetande massorna i kampen mot fascismen.

I *USA* sopar den antifascistiska rörelsen undan sådana fascistiska demagoger som pastor Caughlin. I den reaktionära Amerikanska arbetsfederationen (AFL) avskiljes en vänsterflygel, den s. k. Industrifackföreningarnas kommitté, som går i spetsen för en övergång till klasskampens ståndpunkt för en stor del av den amerikanska arbetarrörelsen; arbetarklassen begagnar sig av de förbättrade konjunkturerna till att genomföra en rad stora strejker, vilka i de flesta fall slutar med seger för arbetarna. En miljon textilarbetare och 400.000 gruvarbetare går i strejk, och även i andra produktionsgrenar strejkar arbetarna; en halv miljon studerande förklarar demonstrationsstrejk mot det annalkande kriget; den demokratiska rörelsen växer och vinner en väldig seger vid presidentvalet. På grundvalen av denna rörelse växer USA:s Kommunistiska Parti.

I *Spanien* störtas regeringen Leroux-Gil Robles som resultat av de väpnade striderna i Asturien, vilka efterföljdes av masstrejker och väldiga demonstrationer. Folkfronten vinner en stor seger i valen den 16 februari 1936.

I *England*, Holland, Belgien, Rumänien ramlar de fascistiska diktatorspretendenterna hals över huvud — alla dessa Mosley, Mussert, Degrelle, Codreanu.

I *Mexiko*, Kuba, Chile segrar den demokratiska rörelsen och det bildas massomfattande fackföreningar: den mexikanska Arbetskonfederationen sammansluter omkring 800.000 arbetare, den kubanska 400.000 och Chiles Konfederation 200.000.

I *Kina* växer i stormande tempo folkmassornas rörelse för Kinas frihet, oavhängighet och enande, för upprättande av en demokratisk ordning i landet, för dettas ekonomiska, politiska och nationella pånyttfödelse.

I *Indien* utvecklas strejkrörelse. Enbart jutearbetarnas strejk i Bengalen varade tre månader och omfattade 225.000 arbetare. Den nationella folkrörelsen mot den reaktionära författningen av år 1935 stärkes; under de två åren 1937-38 ökar antalet medlemmar i Nationalkongress-rörelsen från 630.000 till 4 miljoner.

I de franska kolonierna: Indokina, Algeriet, Tunis och Syrien tillkämpar sig de arbetande massorna i dessa kolonier tack vare folkfrontens seger i Frankrike vissa demokratiska friheter. Här liksom i Indien formeras en allmän nationell kampfront mot det imperialistiska förtrycket.

Uppskrämd av den antifascistiska rörelsens omfattning gör den reaktionära bourgeoisin ett rasande motstånd mot den proletära enhetsfrontens och folkfrontens utveckling. I Frankrike försöker den genom att sabotera produktionen, genom kapital- och guldutförsel ur landet, genom att på ett konstlat sätt skruva upp priserna och sänka francens värde diskreditera folkfronten, den förbereder den folkfrontsunderstödda regeringens kapitulation. I Spanien lämnar godsägarna jorden osådd för att framkalla hungersnöd, bankirerna och kapitalisterna organiserar det ekonomiska förfallet, generalerna rustar till uppror för att göra slut på folkfronten. I Kina bemödar sig de japanska agenterna att hetsa Kuomintang mot de kinesiska sovjeterna, underblåser på allt sätt inbördeskriget för att till varje pris spränga den framväxande allmänt-nationella fronten.

Men det visar sig allt klarare, att reaktionen med sina inre krafter varken kan göra upp räkningen med folkfronten i Frankrike och Spanien eller tillintetgöra det kinesiska folkets nationella frihetsrörelse. Världsreaktionen kommer den till hjälp. Den engelska bourgeoisins reaktionära kretsar utövar ett oerhört tryck på Frankrikes inrikes- och utrikespolitik för att inrikta den i en för dessa kretsar önskvärd bana. I Spanien övergår den tyska och italienska fascismen till öppen, väpnad intervention. I Fjärran Östern igångsätter den japanska militärkamarillan ett stort krig mot det kinesiska folket.

De folk, som utsatts för aggression, sätter sig till väpnat motstånd. Så börjar skedet av det spanska och det kinesiska folkets heroiska kamp mot de utländska erövrarnas invasion. Denna kamp är den största händelsen i folkens liv sedan den stora socialistiska revolutionen och dess grandiosa segrar, sedan de revolutionära rörelserna i Europa 1918-23. Denna kamp har en väldig betydelse. Den binder aggressorernas krafter, hämmar det andra imperialistiska krigets fortsatta utvidgande, underlättar

det internationella proletariatets kamp mot dess utsugare, främjar den antifascistiska rörelsen i alla länder. Då de tyska och italienska fascisterna förberedde generalernas uppror i Spanien, räknade de med en lätt och snabb seger. De trodde att de i Spanien skulle kunna upprepa det farsartade tåget mot Rom 1922. De trodde, att det skulle bli en av de vanliga militärkupperna, som ej sällan förekommit i Spaniens historia och som under loppet av en natt skulle sluta med seger för den general, som klättrat upp på den fascistiska diktatorns piedestal. Det spanska folket har med sin heroiska kamp bevisat, att de dagar håller på att svinna, då fascismen kunde vinna en lätt seger. Interventionen i Spanien har kostat den tyska och italienska fascismen omkring en miljard amerikanska dollars, slukat oerhörda mängder av krigsmaterial och åsamkat deras arméer betydande förluster av manskap och skolade kadrer.

Under nästan tre års tid har det dåligt beväpnade spanska folket, förrätt av de så kallade borgerligt-demokratiska staterna, fört en hjältemodig ojämnhet för sin oavhängighet, för hela den framskridna och progressiva mänsklighetens sak. (*Applåder.*) Det har fört denna kamp mot den militära interventionen från två stora imperialistiska staters sida, det fascistiska Italien och Tyskland, och mot den maskerade interventionen från världsreaktionens sida, som genomför en blockad mot den spanska republiken under den hycklande parollen av ”icke-inblandningspolitik” i Europa och ”isolations”-politik i Amerika.

Under denna tid har republiken varit tvungen att övervinna otroliga svårigheter. Republiken hade ingen armé. Under fiendens eld har den skapat en folkarmé, som i historien om det spanska folkets nationellt-revolutionära krig skrivit in sådana sidor som striderna vid Madrid, Guadalajara, Jarama och Ebro. Republiken hade inga befälskadrer. Under kampens gång har smidits kadrer av tusentals järnfasta kommandörer och glänsande politiska kommissarier: ur folkets mitt framträdde sådana män som Modesto och Lister, vilka varje antifascist nämner med kärlek och högaktning och som alla fiender till det spanska folket hatar. Republiken hade ingen krigsindustri. Den har i stridens hetta byggt en sådan. Äldringar och halvvuxna, spanska mödrar och flickor har lagt hela sin själ i detta verk. Republiken hade inga befästningar. Det spanska folket tog spaden i hand och befäste de republikanska arméernas fronter.

Hur har det undret kunnat ske, att den spanska republiken på en relativt liten halvö kunnat hålla stånd så lång tid trots blockaden och fiendens oerhörda överlägsenhet ifråga om vapnen? Detta under blev möjligt därför att arbetarklassens aktionsenhet upprättades, därför att ett fast förbund mellan arbetarklassen och bönderna smiddes, därför att Spaniens folkmassor var förenade i den antifascistiska folkfronten, därför att denna front sammansvetsades av det kommunistiska partiet, som växt ut till en stor politisk kraft, därför att det spanska folket erhöll internationellt understöd av de arbetande och framför allt politiskt understöd av Sovjetunionens folk och av alla arbetandes fader — kamrat Stalin. (*Stormande applåder.*)

Under förloppet av nära tre år har det spanska folkets kamp stått i medelpunkten för hela

världens uppmärksamhet. Överallt har det framkallat entusiasm bland det arbetande folkets miljoner och rasande hat hos världsreaktionen. Med sitt exempel har det spanska folket manat alla andra folk till motstånd mot de fascistiska krigsanstiftarna, det har bidragit till att sammansluta fredens och frihetens krafter i alla kapitalistiska länder. Kring det republikanska Spanien har utvecklats en bred, massomfattande solidaritetsrörelse, som omfattar nästan alla land i världen. Det är de arbetandes mäktigaste solidaritetsrörelse sedan den tid, då den imperialistiska interventionen mot sovjetlandet slogs tillbaka. Den antar olikartade former, från penninginsamlingar, massmöten och demonstrationer, bildande av kommittéer till Spaniens försvar och ända till politiska strejker och formering av frivilliga avdelningar. Massomfattande demonstrationer äger rum i länderna i Latinamerika; i det fjärran Indien genomföres en allmän solidaritetsdag för det republikanska Spanien.

Solidaritetsrörelsen för det spanska folket tränger in också i de fascistiska länderna. I Italien företar antifascisterna hemliga insamlingar, ger ut tusentals flygblad, skriver nattetid antifascistiska paroller på husväggarna. Allt tätare blir fallen av sabotage på krigsmaterialfabrikerna och vägran av soldater att draga ut i krig mot det republikanska Spanien.

I alla länder växer denna solidaritetsrörelse över i de arbetandes kamp mot fascismen i deras eget land, i de antifascistiska krafternas internationella kamp mot världsreaktionen. Hjälpen åt det republikanska Spanien är plattformen för arbetarnas internationella enhetsfront, som spontant håller på att formeras.

På andra sidan jordklotet har världens väldigaste folk, ett folk på 450 miljoner i ett kolossalt land, det kinesiska folket, vilket de imperialistiska rövarna ständigt tryckt till jorden, slagit, plundrat och förödmjukat, rest sig till försvar av sitt land och sin nationella oavhängighet. Kriget i Kina är det största nationella frihetskrig av ett halv-kolonialt land, som historien känner. Det har så mycket större betydelse, som det föres av det kinesiska folket mot den imperialistiska stat, som spelar rollen av hela världsreaktionens gendarm i Fjärran Östern. Under loppet av denna kamp har det kinesiska folket gjort slut på det inbördeskrig, som sönderslitit landet, och smider samman en allomfattande nationell enhet, just det som imperialisterna ständigt fruktat mest av allt. Kinas krig mot den japanska imperialismen antar allt mera karaktären av ett hela folkets krig. Trots Japans militärtekniska överlägsenhet bjuder det kinesiska folket ett hårdnackat motstånd mot fienden, faller honom i ryggen, omringar honom med partisanavdelningar, förstör de japanska kommunikationslinjerna, utmattar och undergräver fiendens krafter genom ett *långvarigt krig*.

Två och en halv miljard amerikanska dollars har kriget mot Kina kostat Japan, men den fascistiska japanska militärkamarillan har ej blivit herre i Kina. De japanska trupperna håller järnvägslinjerna och de centrala städerna besatta, men landets väldiga territorium med sin kinesiska befolkning befinner sig fortfarande under den nationella kinesiska regeringens välde. Bakom de japanska inkräktarnas front arbetar den kinesiska förvaltningen, bibehåller de kinesiska lagarna sin giltighet, före-tages mobilisering till den nationella kinesiska armén. Från mun till mun går det nationella krigets lösen: "Om fadern stupar i striden, träder sonen i hans ställe, brodern avlöser sin fallna broder, hustrun sin mördade make".

Det kinesiska folkets hårdnackade motstånd revolutionerar allt mera de arbetande massorna i Japan, som dignar under bördan av rättslöshet och en ohygglig utsugning och pressas av outhärdliga skatter. Den japanska militärkamarillans svårigheter kommer den oppositionella stämningen bland alla folkskikt att växa snabbare och skärper motsättningarna t. o. m. inom de härskande klassernas läger. Strejkrörelsen växer, de japanska arbetande massornas missnöje med det långvariga kriget ökar. De japanska soldaterna, som är utpinade genom de oavbrutna striderna och ställda ansikte mot ansikte med ett

folk, som försvarar sitt land, börjar förlora tålamodet. Allt oftare framträder tecken på jäsning i de japanska interventernas armé. Med sin hjältemodiga kamp försätter det kinesiska folket

inte endast den japanska armén och det japanska etappområdet i upplösning, det sätter också Asiens folkmassor i rörelse och väcker alla koloniala folk. Genom att skapa en antijapansk nationell front ger det de förtryckta kolonialfolken ett exempel, sätter ett mäktigt vapen för deras nationella frigörelse i deras händer, ett vapen som prövats av ett väldigt lands erfarenhet, av miljoners erfarenhet.

”Det kinesiska folkets och dess armés hjältemodiga kamp mot de japanska inkräktarna, det väldiga nationella uppsvinget i Kina, de kolossala folkreserver och territorier, som detta land äger, och slutligen den kinesiska nationella regeringens beslutsamhet att föra Kinas frihetskrig till ett segerrikt slut, tills inkräktarna fullständigt drivits ut över Kinas gränser — allt detta vittnar självfallet om att de japanska imperialisterna utan tvivel inte har och inte kan ha någon framtid i Kina.” [SUKP (b):s historia. Kortfattad kurs, s. 418.]

Men ju längre interventionen i Spanien och kriget i Kina drog ut på tiden, desto oroligare blev världsreaktionen. Sammandrabbningen mellan fascismen och de antifascistiska krafterna hotade att sluta illa för de fascistiska aggressorerna. Befolkningen började knota mot de fascistiska regeringarnas militära äventyr. Allt oftare och allt öppnare reses bland massorna frågan: ”Vart för de oss?” Fascismens inre isolering och minskningen av dess sociala basis avslöjas allt mera. I Tyskland växer arbetarnas förbittring över deras ohyggliga materiella läge, över införandet av 14-timmars arbetsdag, över deras rättslöshet, deras bindande vid fabriken som livegna. Bland bönderna växer missnöjet över de fascistiska myndigheternas fräcka ingripande i deras hushållning, deras utplundrande genom stora och små ”Führer”. Missnöjet har gripit också småbourgeoisin, som de fascistiska makthavarna målmedvetet driver ned i utarmningens avgrund för att få billig arbetskraft. De katolska massorna, som fascismen hånar, kommer i rörelse, oppositionen växer inom Reichswehr, som fruktar för ett nederlag i det krig fascismen förbereder. Inom det tyska folket växer förbittringen mot mutsystemet, rofferiet, den korrumperade fascistiska byråkratins godtycke. Gestapo besvarar denna våg av missnöje med nya brutala våldsåtgärder, med stupstock och bödelsyxa, med judepogromer, som innebär ett återvändande till medeltidens mörker. Gestapos chef, Himmler, kräver förstärkande av skyddsavdelningarna (SS) för att kunna vidareutveckla kampen på ”den inre krigsskådeplatsen”.

I sin strävan att hjälpa den tyska fascismen att komma ut ur de inre svårigheterna, att stärka dess positioner i kampen mot de antifascistiska krafterna, låter de engelska reaktionärerna den tyska fascismen tränga in i Österrike, öppnar tjänstvilligt dörrarna för den till Tjeckoslovakien. Under förberedelsen till München utövar de tillsammans med de franska reaktionärerna påtryckning på den tjeckoslovakiska regeringen och kräver att den skall kapitulera ”efter österrikiskt mönster”. Det tjeckiska folket, dess armé vill handla efter spanskt mönster. Den partiella mobiliseringen i Frankrike och England, som genomfördes i syfte att bedraga massorna, utmynnade i en demonstration av de antifascistiska stämningarna, medan mobiliseringen i Tyskland visar, att bland de bredaste folkskikt råder förbittring mot de fascistiska makthavarna såsom de verkliga krigsanstiftarna.

Kohandeln i München, genom vilken Tjeckoslovakien offrades åt den tyska fascismen, var en sammansvärjning av reaktionen mot den internationella arbetarklassen, mot den antifascistiska rörelsen i alla länder, mot freden och alla folks frihet. Den var en sammansvärjning mot den spanska republiken. Interventernas besättande av Katalonien var en direkt följd av München. Detta besättande förbereddes inte endast i Rom och Berlin, utan också i London och Paris. Hela världen visste, att sedan münchenmännen uppnått Prags kapitulation, skulle de komma att kasta sig över det republikanska Spanien. München gav den tyska och italienska fascismen fullständigt fria händer ifråga om interventionen i Spanien.

Sedan de italiensk-tyska interventerna besatt Katalonien, kastade de engelsk-franska reaktionärerna fullständigt masken. De gick över från maskerad intervention till öppen. På Berlins och Roms order skyndade de att erkänna Franco. De organiserade den förrädiska operationen,

genom vilken ön Minorca med sin flottbas utlämnades åt de italiensk-tyska interventerna. De franska reaktionärerna, som systematiskt vägrat att åt det republikanska Spaniens lagliga regering utlämna det guldförråd, som förvarats i Frankrike, överräckte det tjänstvilligt åt världsreaktionens hejduk Franco. De engelska bankirerna har med de konservativa engelska kretsarnas samtycke förklarat sig villiga att utställa ett lån åt de spanska rebellerna för att täcka kostnaderna för den tysk-italienska interventionen och rädda de spanska fascisternas inre regim från sammanbrott. Inte nog härmed, den engelsk-franska reaktionen organiserade med hjälp av förrädarelement inom Spanien en kontrarevolutionär kupp i Madrid och Cartagena, för att i det allra svåraste ögonblicket av det spanska folkets kamp bryta dess motstånd mot interventerna.

Men det skall inte lyckas världsreaktionen att tvinga det spanska folket på knä. Endast vanvettiga kan tro, att detta stolta och frihetsälskande folk skall finna sig i den koloniala avhängighet, som världsreaktionen förbereder åt dess land, att det lydigt skall kröka rygg för en förrädare och äventyrare, den utländska fascismens agent Franco. Varken kungar eller diktatorer, varken Alfonsoer eller Primo de Rivera-typer har lyckats hålla sig kvar på det spanska folkets rygg, trots allt understöd från världsreaktionen. Hur skulle då ett odjur, som med hjälp av tyskt artilleri förstört spanska städer och byar, som med italienska bomber mördat tusentals spanska kvinnor och barn, en bödel, som dränkt Spanien i blod, utstött och förbannad av det spanska folket, kunna hålla sig kvar? (*Tillrop: Riktigt! Applåder.*)

Det skall inte lyckas världsreaktionen att ur det spanska folkets medvetande utplåna dess nära treåriga hjältemodiga kamp mot de utländska erövrarna. Detta folk har lärt känna ett bättre liv. Det har hållit vapen i sina händer. Det har besatt godsägarnas jord, det har själv organiserat produktionen i fabriker och verkstäderna, det har prövat på det fria livet. Ett sådant folk kommer aldrig att låta sig kuvas. (*Stormande applåder.*) Dess offer kommer att bära frukt hundrafalt. I de arbetandes medvetande kommer dessa offer att hölja inte endast de fascistiska regeringarna, utan också deras engelska och franska hantlangare, alla utsugarklasser, med en evig, outplånlig vanära, de kommer att väcka en storm av folkhat mot dem och låta massornas revolutionära förbittring omsättas i stora revolutionära gärningar av folken. De franska reaktionärerna skall inte tro, att de genom sin förrädiska politik gentemot det republikanska Spanien skall kunna göra slut på arbetarrörelsen och den antifascistiska rörelsen i Frankrike. Det är sant, att de genom denna nedriga politik uppmuntrat alla folkfrontens motståndare. Bourgeoisins agenter, som trängt in i folkfrontens led för att spränga den inifrån, har nu stigit fram i rampljuset. Alla kapitulationselement, som den revolutionära rörelsens våg spolat till den antifascistiska stranden, har fått luft under vingarna. Alla dessa fiender till folkfronten har nu frigjort sig från allt tvång. De skjuter på kommunisterna i Madrid, de kräver sprängning av den proletära enhetsfronten i Frankrike, de vill göra slut på folkfrontsrörelsen i de andra länderna. Den antifascistiska rörelsens rensande från detta förrädar- och kapitulantslödder kan endast befästa rörelsen och göra den kampdugligare.

Münchenmännens förrädarpolitik sätter de skikt i rörelse, som hittills stått på sidan om den politiska kampen, den bildar utgångspunkten för en ännu mera omfattande koncentration av krafterna mot världsreaktionen än folkfronten, den ger den antifascistiska rörelsen i hela världen och framför allt i England impulsen till ett nytt uppsving, den låter idén om stormen mot kapitalismen snabbare mogna bland massorna.

Men, kamrater, skulle det ha varit möjligt att förhindra, världsreaktionens sammansvärjning mot den spanska republiken? Utan tvivel hade det varit möjligt. Det skulle ha varit möjligt, om det internationella proletariatet redan vid början av det spanska folkets nationellt-revolutionära krig hade förenat sina krafter, om Andra Internationalens ledning hade antagit Kommunistiska Internationalens förslag att upprätta aktionsenhet till kamp mot kapitaloffensiven, mot fascism och imperialistiska krig.

Under den förflutna femårsperioden har Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté tio gånger upprepat sitt förslag om aktionsenhet. Vad har Socialistiska Internationalens reaktionära ledare svarat oss ? De svarade, att det för upprättandet av internationell aktionsenhet vore nödvändigt att först förverkliga enhetsfronten i de enskilda länderna. Då Kommunistiska Internationalens sektioner hänvände sig till de enskilda socialdemokratiska partierna, svarade ledarna för dessa partier att man först måste uppnå samförstånd i internationell måttstock. Då de asturiska striderna var i full gång, svarade Andra Internationalens ledare Kommunistiska Internationalen med det cyniska förslaget att den skulle vänta några månader till dess Andra Internationalens Exekutivkommitté samlades. Då den samlats, röstade majoriteten av dess sektioner för internationell aktionsenhet, men de engelska labouristerna var emot aktionsenhet. Och majoriteten underkastade sig herrar Citrines och Morrisons vilja, underkastade sig viljan av den reaktionära engelska bourgeoisin som dirigerade dessa herrar.

Och ändå skulle det internationella proletariatet, om det förenat sina krafter, varit istånd att uppnå att gränserna öppnats för det republikanska Spanien och att blockaden mot densamma förhindrats, det skulle kunnat hjälpa det spanska folket att vinna seger och därmed förebygga Österrikes ockupation och Tjeckoslovariens sönderstyckande, det skulle kunnat omintetgöra själva möjligheten av münchensammansvärjningen. Det skulle kunnat uppnå att den italienska fascismen lidit nederlag i Abessinien och kunnat tvinga de borgerliga regeringarna att i verkligheten genomföra de av Nationernas Förbund deklarerade sanktionerna. Det skulle kunnat uppnå, att allmänna opinionen i hela världen vänt sig mot Japan, kunnat förhindra leveransen av råämnen och krigsmaterial till Japan och driva den japanska militärkamarillan in i en återvändsgränd. Men det ville inte kapitulanterna i Andra Internationalen, ty de fruktar mera folkfrontens seger än fascismens seger.

Är det ännu möjligt att hindra det andra imperialistiska krigets fortsatta utbredande och att tillfoga fascismen ett nederlag? Ja, det är möjligt, ehuru det i dag är svårare än det var tidigare.

Vad behövs det i dag för att tillfoga de fascistiska aggressorerna ett nederlag?

För det första behövs det en beslutsam kamp mot kapitulanterna ända till deras fullständiga avslöjande, deras isolerande och krossande. Kapitulanterna är inte helt enkelt folk som idkar samförstånd med bourgeoisin i allmänhet, de idkar samförstånd med den mest reaktionära delen av bourgeoisin, med fascismen. Kapitulanterna är en fascistisk agentur inom arbetarrörelsen, vilken för att bedra massorna uppträder under ”pacifismens” mask. Socialdemokratin reaktionära ledare ledde 1933 Tysklands folkmassor in under den fascistiska diktaturens bödelsyxa, i det de förespeglade massorna att man räddade dem från inbördeskrig. Kapitulanterna av i dag hjälper bourgeoisin att driva folken till imperialistiska krig, under det de försäkrar dem att de, kapitulanterna, räddar fredens sak, räddat folken från krig. De banar väg för kriget med samma metoder, som de använde för att bana väg för den fascistiska diktaturens upprättande. I namn av ”fredens” bevarande manar de folken att retirera för de fascistiska aggressorerna. Liksom Otto Bauer prisger de den ena positionen efter den andra åt fascismen, allt under det de hotar att ”gripa till vapen, när man överfaller dem”. Men under tiden utlämnar de åt den tyska fascismen Österrike, Sudetområdet, Tjeckoslovakien, de tillåter den att sätta sig fast i Donaubäckenet och på Balkan, låter interventerna sönderslita Spanien, överlämnar i de fascistiska aggressorernas händer alla uppmarsch-vägar för angrepp mot andra folk.

De försöker att demoralisera folkmassorna med den nedriga, förrädiska parollen ”Hellre trälldom än krig”. Men folken vet, att de imperialistiska rövarna förvandlar trälarna till kanonföda i sina rövarkrig; trälarna slipper inte undan kriget, de deltar i dem på sina förtryckares sida, som bödlar mot andra folks oavhängighet.

De engelsk-franska kapitulanterna drömmer om att leda den tyska fascismen i riktning mot öster. På dessa herrars språk kallas också detta att upprätthålla freden. Men vi vet, att den tyska fascismen inte älskar ofarbara vägar med oöverstigliga hinder. Den föredrar att gå i den riktning, där det är lättare att komma fram, där man kapitulerar för fascismen.

Kapitulanterna i de neutrala länderna, exempelvis de skandinaviska länderna, bereder sig att i händelse av krig ta sin tillflykt till "neutralitetens" asyl och hjälpa sin bourgeoisie att berika sig genom krigsleveranser liksom 1914-18. Men nu är det andra tider. I dag lämnar de fascistiska aggressorerna ingen enda grannstat i fred, innan de dragit in den i sina krigsäventyrs aktionsfär, innan de stuvat om dess gränser i den "ariska rasens" intresse.

Kapitulanterna försöker skrämja massorna med att folkfronten provocerar fascisterna till angrepp. Men folkfrontens bildande betyder motstånd mot de fascistiska aggressorerna. Det är inte motståndet som retar fascisternas aptit, utan frånvaron av motstånd.

Kapitulanterna försöker intala massorna: "Betrakta Spaniens oerhörda offer, är det då inte bättre att ge upp utan kamp som i Tjeckoslovakien?" Men om folken hade följt denna uppmaning till självmord, så skulle fascismen i dag vara herre i Europa. Om Spanien hade slagit in på Tjeckoslovariens väg, så skulle i dag andra folk, och framför allt det franska folket, redan vara objekt för den fascistiska aggressionen.

För det andra, för att tillfoga de fascistiska aggressorerna ett nederlag kräves *aktioner*, understödda med *materiella* styrkans argument, aktioner av de stater, mot vilka den fascistiska aggressionen i grund och botten är riktad (Frankrike, England, USA). Världsreaktionen skapar medvetet en legend om den tyska fascismens styrka för att försvaga folkmassornas motståndsvilja. Det fascistiska Tyskland är inte förberett för ett stort och allvarligt krig: det har inte tillräckligt med råmaterial och livsmedel, dess finansiella läge är kritiskt, dess kuster kan utsättas för blockad, dess armé lider brist på officerare, dess etappområde är ett för fascismen farligt etappområde. Överlägsenheten i materiell styrka befinner sig utan tvivel på de så kallade demokratiska staternas sida. Dessa stater har en *tredubbel* större befolkning än aggressorernas block, de tillverkar $1\frac{1}{2}$ -2 gånger så mycket stål, producerar *dubbel* så mycket elektrisk energi, tillverkar *fjorton* gånger mera automobiler, utvinner *femtiofem* gånger mera flytande bränsle, *nio* gånger mera textilråvaror. *fyra* gånger mera livsmedel; de kan själva fullständigt täcka sitt behov av råämnen, medan aggressorernas block till och med under fredstid uppvisar en deficit på 50-55 procent i detta avseende; deras förefintliga gulförråd är *fyrtionio* gånger större än de fascistiska staterna guldreserver. Deras produktionskapacitet ifråga om flygmaskinsbygget och arméns motorisering, ifråga om dess krigstekniska utrustning överträffar vida t. o. m. det fascistiska blockets djärvaste uppskattningar. Frankrikes, Englands och USA:s krigsflotta är *dubbel* så stark som Tysklands, Italiens och Japans.

En fast motståndspolitik från de så kallade demokratiska staternas sida mot de fascistiska aggressorerna, kombinerad med *ekonomiskt tryck*, vore ett tillräckligt effektivt medel för att tvinga de fascistiska staterna till reträtt. En sådan politik skulle vara en verklig fredspolitik. Den skulle stödjas av alla folk. Den skulle medföra, att de små staterna, som nu genom münchenkursen försatts i ett tillstånd av rådlöshet, ånyo skulle vända sig till Frankrike, England och USA. Detta skulle vara en politik för befästande av folkens demokratiska vinningar, vilken skulle vinna understöd av den internationella arbetarklassen.

Men för att uppnå en sådan vändning i de så kallade demokratiska staternas politik måste arbetarklassen också utöva ett *materiellt tryck* på de borgerliga regeringarna. De vapen, som arbetarklassen har till sitt förfogande, är strejker, massdemonstrationer, är en folkrörelse mot rövarkrigen. Dessa vapens användande kommer att ge så mycket större resultat, ju förr arbetarklassen upprättar den internationella aktionsenheten. För kampen mot rövarkrigen kräves gemensamma aktioner av proletärerna i alla länder.

Den kommunistiska rörelsen i de kapitalistiska länderna.

a) Några frågor rörande de kommunistiska partiernas taktik.

Jag övergår till tredje delen av mitt referat, som är ägnad åt den internationella kommunistiska rörelsens tillstånd. Först ett par anmärkningar till några frågor om de kommunistiska partiernas taktik.

Under det andra imperialistiska kriget är situationen en annan än den var under det första imperialistiska kriget 1914-18. Till skillnad från 1914-18 är världen i dag kluven i två motsatta system: kapitalismens och socialismens system. I dag finnes det inte endast imperialistiska stater i allmänhet, utan också imperialistiska stater, som hos sig upprättat en fascistisk regim, vilken de strävar att med vapenmakt påtvinga de andra folken, och som uppträder som anstiftare av rövarkrig.

”Ett utmärkande drag för det andra imperialistiska kriget utgör tills vidare det faktum att det föres och utvecklas av de aggressiva makterna, medan de andra makterna, de 'demokratiska makterna', mot vilka kriget dock egentligen är riktat, ger sig sken av att kriget alls inte angår dem, tvår sina händer, viker undan, prisar sin fredskärlek, träter på de fascistiska aggressorerna och ... steg för steg uppger sina positioner åt aggressorerna, allt under det de försäkrar, att de rustar sig till motstånd.” [SUKP (b):s historia. Kortfattad kurs, s. 419.]

De fascistiska staterna har begynt att uppdelat Europa och att med våld ”självbestämma” de små nationerna, de rullar upp frågan om nyuppdelning av kolonierna.

I denna nya situation måste kommunisterna bestämma sin inställning till de nuvarande krigen, till de fascistiska staternas anspråk på kolonier och de fascistiska demagogernas försök att för sina syften utnyttja parollen om ”nationell självbestämning”.

I enlighet med marxismen-leninismens lära uppdelar ”Kortfattad kurs i SUKP (b):s historia” krigen i *rättfärdiga och orättfärdiga krig*:

”a) ett *rättfärdigt* krig, som inte är ett erövringskrig utan ett frihetskrig, vilket har till syfte att antingen försvara folken mot ett angrepp utifrån och ett försök att underkuva det, eller också att befria folket från kapitalistiskt slaveri, eller slutligen att befria kolonierna och de avhängiga länderna från imperialisternas förtryck, och

b) ett *orättfärdigt* krig, ett erövringskrig, som har till syfte att erövra och underkuva främmande länder, främmande folk.” [SUKP (b):s historia. Kortfattad kurs, s. 211.]

Denna anvisning är en riktlinje för kommunisterna *vid bestämmandet av arbetarklassens och de arbetandes ställningstagande till varje konkret krig*. Det betyder, att de arbetande kommer att understödja ett rättfärdigt krig av varje folk för dess nationella oavhängighet mot de imperialistiska rövarena. De kommer att understödja det krig, som bidrager till snabbast möjliga nederlag för världsreaktionen och dess stormtrupper: Tyskland, Japan och Italien. De kommer att understödja det krig, som påskyndar segern för världsproletariatet, vars intressen helt och fullt sammanfaller med intressena för den segerrika socialismens land, alla arbetandes fosterland.

Kommunisterna anser det vara sin främsta plikt att mobilisera de arbetande i alla länder till hjälp åt det folk, som för ett rättfärdigt krig, för att med alla medel främja detta folks seger.

Anvisningen i ”Kortfattad kurs i SUKP(b):s historia” om skillnaden mellan rättfärdiga och orättfärdiga krig gör det möjligt för kommunisterna att fastställa den klara *lenin-stalinska linjen i förhållande till den uppflammande kampen mellan de imperialistiska rövarena om herraväldet över de koloniala folken*.

Kommunisterna för den konsekventaste kamp mot varje undertryckande och förslavande av koloniala folk från imperialisternas sida. Det är inte deras sak att försvara de bestående kolonialväldena. Så mycket oförsonligare är deras fiendskap mot de anspråk på kolonier som de

fascistiska staterna reser, vilka bringar kolonialfolken ett ännu värre slaveri. Kommunisterna understödjer i kolonierna rörelsen för skapandet av en allmän nationell kampfront mot det imperialistiska förtrycket och strävar att upprätta aktionsenhet mellan moderlandets arbetarklass och koloniernas undertryckta folk. De kräver av de imperialistiska regeringarna i de så kallade borgerligt-demokratiska staterna en omedelbar, radikal förbättring av de arbetande massornas materiella läge i kolonierna, kräver att kolonierna tillerkännes breda demokratiska rättigheter och friheter.

Samtidigt avslöjar kommunisterna de fascistiska krigsanstiftarnas cyniska bedrägeri, då dessa försöker utnyttja de koloniala massornas missnöje för sina rovgiriga syften. Vid försvaret av kolonialfolkens rätt till självbestämning ända till avskiljande gör kommunisterna — i överensstämmelse med Lenins och Stalins lära — själva förverkligandet av rätten till avskiljande till en fråga som underordnas de grundläggande intressena för kolonialfolkens egen frihetskamp, intresset att krossa fascismen, denna de arbetandes värsta fiende, och intresset av den internationella arbetarklassens seger över utsugarna.

Anvisningen i ”Kortfattad kurs i SUKP(b):s historia” gör det också möjligt för kommunisterna att intaga *en riktig ställning gentemot fascisternas spekulation med parollen om den ”nationella självbestämningen”*. De fascistiska krigsanstiftarna, som trampat ned sina egna folk och förslavar främmande folk, försöker göra den demokratiska parollen om ”nationell självbestämning” till ett kontrarevolutionärt verktyg för att förverkliga sina aggressiva planer. I det de hycklande maskerar sig som anhängare av den nationella självbestämningen, strävar de att upplösa de av en mängd nationer bestående kapitalistiska stater, som ligger i den fascistiska expansionens väg, och att göra de små länderna till uppmarschområde för sin offensiv mot andra stater.

Kommunisterna — som konsekvent bekämpar alla former av nationellt förtryck i de kapitalistiska länderna, försvarar de förtryckta nationernas självbestämmanderätt ända till avskiljande och manar de förtryckta nationerna till kamp för upprättande av ömsesidiga förbindelser på grundvalen av den stora erfarenhet som vunnits genom den stalinska vänskapen mellan folken i Sovjetunionen — koncentrerar i den i dag rådande konkreta historiska situationen huvudelden mot den fascistiska förfalskningen av parollen om ”nationernas självbestämning”, detta ytterst cyniska bedrägeri mot de förtryckta nationerna, denna samvetslösa förbrytelse mot folkens frihet och oavhängighet. Kommunisterna sätter kampen för förverkligandet av de av fascisterna underkuvade folkens rätt till självbestämning i förgrunden. De kräver fri självbestämning för Österrike, som med våld annekterades av det fascistiska Tyskland omedelbart före folkomröstningen, och för Sudetområdet, som Tyskland lösryckt från Tjeckoslovakien, de kräver fri självbestämning för Korea, Formosa, Abessinien, kräver att Spanien och Kina skall rensas från de imperialistiska inkräktarna.

b) Läget i de kommunistiska partierna.

Vid tiden för SUKP(b):s 17:de kongress räknade Kommunistiska Internationalen i de kapitalistiska länderna 860.000 kommunister. I dag räknar den 1.200.000 medlemmar. Antalet ungdomkommunister och Kommunistiska Ungdomsinternationalen närstående unga revolutionärer har stigit från 110.000 till 746.000. Sammanlagt är detta en armé på *närmare två miljoner*.

Dessa siffror ger likväl ingen bild av de kommunistiska partiernas verkliga organisatoriska läge. Det finnes tiotusentals kommunister, som utför ett självuppoffrande illegalt arbete, vilka inte är upptagna i någon statistik. Kinas kommunister har, sedan de 1935 utrymde sovjetområdet Kiangsi, tillsammans med Röda armén tillryggalagt 12.000 kilometer och på vägen utfört ett väldigt politiskt arbete bland massorna. De celler de skapat lever, verkar och kämpar, ehuru de ingenstades är registrerade.

I vår statistik fattas vidare de tiotusentals kommunister, som försmäktar i fängelser och koncentrationsläger.

Alla sektioner av Kommunistiska Internationalen är omgivna av en arbetaraktiv, som arbetar enligt partiets direktiv; antalet sådana aktiva medhjälpare överstiger flera gånger om parti-medlemmarnas antal.

Förutom denna aktiv har det kommunistiska partiet en ännu bredare anhängarkrets av arbetare, som är det kommunistiska partiet tillgivna, som tror på det och understödjer det. Belgiens Kommunistiska Parti är inte stort, det har endast 7.000 medlemmar, men vid de senaste kommunalvalen erhöll det 160.000 röster: Hollands Kommunistiska Parti räknar 10.000 medlemmar, men 137.000 väljare röstade för det. Om man analyserar valresultaten och andra utslag av det kommunistiska partiets inflytande, så kan man dra den slutsatsen, att varje kommunist drar med sig åtminstone 15 till 20 arbetare och arbetande.

Kommunisternas inflytande inom fackföreningsrörelsen har växt; i en rad länder har kommunisterna genom sitt uppoffrande arbete vunnit förtroende inom fackföreningarnas medlemsmassa, vilken ställt kommunister på ledande poster inom fackföreningsrörelsen.

De kommunistiska partierna har emellertid under den förflutna femårsperioden utvecklats olikmässigt i de olika länderna. De partier, som fört och för en väpnad kamp mot det brottsliga överfallet på deras land, såsom Spaniens Kommunistiska Parti och Kinas Kommunistiska Parti, har vuxit och stärkts. Vuxit har de kommunistiska partierna i de länder, där proletariatet förmått att i kampen mot reaktionen bibehålla fasta positioner, där proletariatets kamp stötts av bönderna och småfolket i städerna, exempelvis i Frankrike; vuxit har de kommunistiska partier, som arbetar under mer eller mindre legala existensförhållanden i länder, där socialdemokratin är svag, t. ex. i USA och i många av Latinamerikas länder. Betydligt långsammare har de kommunistiska partierna vuxit i sådana länder, där socialdemokratin är stark och där dess reaktionära ledare sprängt arbetarklassens och de arbetandes aktionsenhet; vi syftar på England och de skandinaviska länderna. Betydligt efterblivna är de kommunistiska partierna i de länder, där arbetarrörelsen slagits till jorden, särskilt i de totalitära fascistiska diktaturens länder.

Bland de kommunistiska partier, som växt under den period verksamhetsberättelsen omfattar, intar *Spaniens* hjältemodiga *Kommunistiska Parti* en av de främsta platserna, detta parti, som troget följt kamrat Stalins kloka anvisning, att de verkliga bolsjevikerna måste vara "fria från varje panik, från varje spår av panik, då läget börjar kompliceras och någon fara avtecknar sig vid horisonten". Spaniens Kommunistiska Parti har från 1931 till 1939 växt från 800 medlemmar till ett mäktigt parti på 300.000 medlemmar, vilket genomgått illegalitetens, revolutionens och inbördeskrigets skola samt skolats kriget mot den utländska kontrarevolutionära interventionen. Det är mönstret för ett äkta folkparti, som slagit djupa rötter i arbetar- och bondemassorna, rötter som ingen fascistisk terror skall kunna rycka upp.

Spaniens KP har förvärvat sig en väldig auktoritet bland alla folkskikt genom sin riktiga politik, genom att det ställt *intressena för det spanska folkets seger* över dess fiender i medelpunkten för alla omsorger och tankar. Med sitt gränslösa hjältemod har det vunnit folkets förtroende. Folket har sett, att det i de svåraste ögonblicken ställt sig på de farligaste platserna. Det har gått främst i striden och varit den sista som lämnat slagfältet. Folket har fått det kommunistiska partiet kärt, emedan det bestått provet i bolsjevikisk handling. Det har fostrat sådana utomordentliga människor, sådana fasta stalinister som José Diaz och Dolores Ibarruri (*applåder*), vilka är hela den internationella kommunistiska rörelsens stolthet.

En andra sektion av Kommunistiska Internationalen, som spelar en stor roll i sitt lands och sitt folks liv, är *Kinas Kommunistiska Parti*. Det räknar i dag 148.000 medlemmar, är förbundet inte endast med arbetarna utan också med de breda bondemassorna och har likaledes ett betydande inflytande bland de intellektuella, särskilt bland studenterna.

Kinas Kommunistiska Parti är en beväpnad del av det kinesiska folket. Det är ett parti, som härdats i det mångåriga inbördeskrigets och det nationella frihetskrigets eld; det har tidigare

samlad erfarenhet av sovjetrörelsen och av sovjetmaktens upprättande, har en rik erfarenhet i organiserandet av en bred partisanrörelse, som är så värdefull i det nuvarande nationella kriget i Kina.

Kinas Kommunistiska Parti kan i hög grad konsten att på ett mästerligt sätt bringa fiendens krafter i upplösning, förmågan att tränga djupt in i fiendens etappområde och bedriva ett omfattande politiskt arbete i motståndarens armé. Kinas KP växer för närvarande allra snabbast i de områden, som omfattas av partisanrörelsen i japanernas rygg. Det ger ett exempel på ihärdighet och smidighet, då det gäller att befästa och utveckla den nationella fronten, denna huvudbetingelse för segern över de japanska imperialistiska inkräktarna. En stark sida hos Kinas Kommunistiska Parti är dess arbete på att skola och befordra nya kadrer. Hos de bästa representanterna för Kinas KP, Mao Tse-dun [Mao Zedong] och Tschu-de [Zhu De], är den politiska ledarens och den talangfulla härförarens egenskaper på ett framgångsrikt sätt förenade. (*Applåder.*)

Frankrikes Kommunistiska Parti har varit banbrytaren i kampen för den antifascistiska folkfronten. Det har under fem år växt från 40.000 till i dag 270.000 medlemmar. Upplagan för dess centralorgan "Humanité" har under samma period stigit från 120.000 till 350.000 exemplar; ifråga om upplagens storlek intar "Humanité" tredje platsen av alla tidningar i Frankrike och har gått förbi dussintals borgerliga tidningar såsom "Temps", "Matin" o. s. v. Kommunistiska partiets landsortspress har en upplaga på 470.000 ex.

Antalet röster, som partiet erhöll vid de senaste parlamentsvalen 1936 hade ökat till halvannan miljon, d. v. s. med 90 procent i jämförelse med de föregående valen. I Paris och dess förorter erövrade kommunistiska partiet 33 deputerademandat av 60 — d. v. s. den absoluta majoriteten. Det är det starkaste partiet i Parisdistriktet, särskilt i metallförädlingsindustrins största fabriker. De franska kommunisternas styrka består i att de åtnjuter stort förtroende bland den fackligt organiserade arbetarmassan. Detta förtroende har de vunnit genom att med största hängivenhet kämpa för fackföreningarnas förenande och stärkande, för de arbetandes omedelbara krav. Vid utvecklandet av den antifascistiska rörelsen har Frankrikes KP byggt på sin arbetarklass' och sitt folks bästa revolutionära traditioner. Det har presterat ett väldigt arbete för att bringa den spanska republiken en effektiv hjälp.

Ett betydande framsteg har *USA:s Kommunistiska Parti* gjort. Under det partiet på allt sätt medverkat till att formera proletarietets klassrörelse och lösrycka det från de borgerliga partierna, har det växt ut från 20.000 till 90.000 medlemmar. Det har växt, emedan det genom sitt arbete främjat befästandet av industri-fackföreningarna, vilka omfattar närmare 4 miljoner medlemmar, medan det bedrivit ett outtröttligt, tålmodigt arbete bland de 3½ miljoner arbetare, som är anslutna till den reaktionära Amerikanska arbetsfederationen, för återupprättandet av den fackliga enheten på klasskampens grund. Partiet har vunnit stor auktoritet bland de arbetande negermassorna och likaså bland de bästa representanterna för de amerikanska intellektuella. Genom sitt deltagande i den breda demokratiska rörelsen och sin kritik av dess halvhet har USA:s Kommunistiska Parti strävat att bringa denna rörelse in på vägen till en konsekventare antifascistisk kamp. En av partiets väsentligaste brister består i att det ännu är svagt förbundet med farmarnas massor och med farmarrörelsen.

Englands Kommunistiska Parti har uppnått en viss numerär ökning av sina led — från 6.000 till 18.000 medlemmar; dess inflytande inom fackföreningarna och inom Labour Party har stigit. Englands Kommunistiska Partis förslag om att bli upptaget i Labour Party avvisades visserligen av detta partis ledning, men det stöddes av 1.400 lokalorganisationer tillhörande fackföreningarna och Labour Party. Ännu större återklang vinner kommunistiska partiets kampanj för upprättande av folkfront i England. För Cripps memorandum till förmån för folkfronten samlades under loppet av några dagar 250.000 namnteckningar.

Men oaktat dessa framgångar är Englands KP likväl en av Kommunistiska Internationalens

mest efterblivna sektioner, då det inte förstått att tränga in till huvudskikten av Englands arbetarklass, vilken i hög grad bär ansvaret för att den engelska reaktionens politik i frågan om blockaden mot den spanska republiken inte i tid brutits genom en rörelse från dess sida.

Alla *legala kommunistiska partier* har gått framåt tack vare förbättrandet av sitt arbete inom fackföreningarna, deras kamp för enhetsfronten och folkfronten och deras aktivitet i hjälpaktionen för det spanska folket. Så har exempelvis Kanadas KP ökat sitt medlemsantal från 8.000 till 18.000, Kubas KP från 3.000 till 23.000, Mexikos KP från 2.000 till 30.000, Sverges KP från 8.000 till 19.000, Danmarks KP från 3.000 till 9.000. Några partier i de koloniala länderna har vuxit, nämligen där de lyckats aktivt ansluta sig till den allmänt nationella antiimperialistiska frontens rörelse och tillsammans med massorna erövra om än endast en liten del av de demokratiska rättigheterna och friheterna. Under den förflutna perioden har Tjeckoslovakiens Kommunistiska Parti blivit illegalt. Före övergången till illegalitet räknade partiet 60.000 medlemmar. Partiet har förstått att också nu under illegala förhållanden bevara sin aktiva kader och huvudmassan av sina medlemmar.

Hårda slag har den kommunistiska rörelsen fått utstå i den fascistiska diktaturens länder, särskilt i Tyskland, Japan och Italien. Bourgeoisin kastar tiotusentals kommunister i fängelse och koncentrationsläger, låter avrätta dem med eller utan dom eller lönnmördar dem. Den omspinner arbetarna med ett spionagesystem i husen där de bor, i fabrikena där de arbetar, i de fascistiska organisationerna, dit den med våld försöker driva arbetarna. Bourgeoisin hetsar den fascistiska mobben mot arbetarna och beskyller dem för "högförräderi".

Hur arbetar kommunisterna i dessa länder? Under den totalitära fascistiska diktaturen är det svårt för dem att bygga upp en från ovan till nedan centraliserad partiorganisation. De bildar ett vitt förgrenat nät av grupper, bestående av personer, som länge känt varandra, som är förbundna genom det ömsesidiga förtroendets band. Sådana grupper finns det i hundratal. De är väl dolda, rörliga och smidiga. Polisen har svårt att spåra upp dem. Dessa grupper utvecklar en sjudande verksamhet i sina hus, kvarter och stadsdelar. Kommunisterna arbetar vidare i fabrikena. Tack vare deras aktiva verksamhet har det ej lyckats fascisterna att vinna inflytande i fabrikena och verkstäderna vare sig i Tyskland eller i Italien. Slutligen utnyttjar kommunisterna de fascistiska massorganisationerna till verksamhet bland de arbetande.

Ehuru kamrat Thälmann, det tyska kommunistiska partiets ledare, redan på sjätte året försmäktar i det fascistiska fängelset, och trots de ytterligt svåra illegala förhållandena, har Tysklands Kommunistiska Parti förstått att bevara sin organisation. Det är det enda anti-fascistiska parti, som bedriver politiskt massarbete i Tyskland. (*Stormande applåder.*)

Tyvärre levde partiet emellertid alltför länge under hypnosen av sin tidigare masskraft och räknade med att det skulle gå snabbt och lätt att få den fascistiska regimen att störta samman. Då partiet sedan ställt om sig och satt kurs på ett långvarigt och mödosamt arbete för att samla de proletära krafterna och befästa deras organisation, har en del tyska kommunister förfallit till den andra ytterligheten. De har underskattat det snabba tempot för tillväxten av massornas missnöje med den fascistiska regimen och överrumplats av de växande antifascistiska stämningarna, vilka under de senaste månaderna iakttagits i Tyskland.

Japans Kommunistiska Parti har sina traditioner av kamp mot den fascistiska japanska militärkamarillans erövringsplaner. Det kämpade mot de japanska imperialisternas invasion i Mandsjuriet genom att anordna demonstrationer och strejker mot kriget samt organiserade soldaterna och matroserna. Allt sedan de japanska imperialisternas nya invasion i Kina 1937 har partiet bedrivit ett intensivt antikrigsarbete, det har bekämpat chauvinismen, organiserat en bred hjälpkampanj för de mobiliserades familjer, fört fram kravet på den japanska arméns återkallande från Kina och blivit drivkraften i rörelsen för folkfronten. Trots den rasande terrorn har partiet lyckats bevara förbindelsen med massorna, ehuru ökningen av partiets medlemsantal blivit långt efter dess inflytande bland massorna.

Anmärkningsvärd är *Italiens Kommunistiska Partis* stora svaghet. Under de många år den fascistiska diktaturen bestått, har partiet ej förstått att smida en fast illegal organisation, att utveckla ett effektivt arbete inom de fascistiska fackföreningarna och andra fascistiska massorganisationer, att rycka betydande skikt av den uppväxande ungdomen undan fascismens inflytande. Den inställning, som rått hos en del italienska kommunister, att fascismen endast till följd av ett nederlag i krig skulle kunna bryta samman, är i verkligheten ett hölje för deras opportunistiska passivitet. Detta förklarar också i betydande grad den omständighet, att partiet ej förstått att taga ledningen av massornas missnöje med den italienska fascismens krig i Abessinien och Spanien, vilket kommit till uttryck i en rad spontana massaktioner.

I motsats till Italiens KP finns det en rad partier, vilka verkar i små länder, där den fascistiska diktaturen upprättades betydligt senare än i Italien, vilka tack vare sin kampaktivitet ryckt fram i främsta ledet bland de illegala kommunistiska partierna. Vi syftar på några partier, som arbetar i länder vilka befinner sig på den tyska fascismens expansionsvägar mot Nära Östern.

Stor skada tillfogas den kommunistiska rörelsen av de fascistiska spionagetjänsternas upplösningsarbete, vilka bemödar sig att skicka in sina provokatörer och spioner i dess led. I Japan har under de senaste tio åren 60.000 kommunister arresterats och sedan 1934 har kommunistiska partiets Centralkommitté fyra gånger råkat i polisens klor. De fascistiska spionagetjänsterna får hjälp av Trotskij och trotskisterna. IP, Italien—Japan och Tyskland utnyttjar hemliga polisen i stor skala Trotskij's vedervärdiga litterära utgjutelser för att demoralisera häktade kommunister. På uppdrag av de fascistiska spionagetjänsterna smyger sig trotskisterna in i folkfrontens och den nationella frihetsrörelsens organisationer för att spränga dem inifrån.

I Japan kallar man trotskisterna ”hemliga polisens hjärntrust”. I speciella, av polisen organiserade skolor undervisas de japanska spionerna i metoderna för kampen mot den kommunistiska rörelsen, mot arbetarrörelsen. I Kina arbetar trotskisterna som militärspioner åt japanerna. Chefen för det japanska spionaget i Peiping skrev i en hemlig rapport:

”Man måste stödja trotskistgruppen och förhjälpna den till framgång, så att dess verksamhet på olika platser i Kina blir till fördel och nytta för imperiet, ty dessa kineser motarbetar landets enande. Deras arbete utmärker sig genom en hög teknik och stor skicklighet.”

I Spanien är trotskisterna spioner för det fascistiska Tyskland och Italien, agenter för femte kolonnen, vilka organiserar kontrarevolutionära uppror i ryggen på den kämpande folkarmén. Överallt verkar trotskisterna som fascistiska provokatörer inom arbetarrörelsen, som spioner och diversanter mot Sovjetunionen. De borgerliga spionagetjänsterna utnyttjar i stor skala trotskister och all slags annan fascistisk ohyra för att under formen av emigranter sända dem att uträtta spionarbete i Sovjetunionen.

För att bringa upplösning i den kommunistiska rörelsen har de fascistisk-trotskistiska spionerna försökt att i en del kommunistiska partier med konstlade medel uppamma i ”fraktioner” och ”grupperingar” och att underblåsa fraktionskampen. Allra mest förorenat med fientliga element visade sig Polens Kommunistiska Parti vara, i vars ledning den polska fascismens agenter trängt in. Dessa uslingar försökte i maj 1926 draga partiet in på vägen att understödja Pilsudskij's fascistiska omstörtning. Då detta ej lyckades, talade de ångerfullt om sitt ”majfel”, uppförde för Kommunistiska Internationalen en komedi med självkritik och bedrog den, liksom på sin tid Lovestone i USA och polis-”fraktionisterna” i det ungerska och det jugoslaviska partiet bedragit Kommunistiska Internationalen. Och kominternfunktionärernas skuld består i att de lät lura sig av klassfienden, att de inte i rätt tid avslöjade hans manövrer, att de försenade sig med åtgärderna mot de kommunistiska partiernas förorenande med fientliga element.

Vad har de kommunistiska partierna gjort för att likvidera följderna av klassfiendens

skadegörar- och undermineringsarbete? De kommunistiska partierna har i stor omfattning utnyttjat lärdomarna från processerna mot de trotskij-bucharinska brottslingarna för att skärpa den bolsjevikiska vaksamheten i de egna leden. De har företagit en prövning av sina ledande kadrer och avlägsnat de element, vilkas politiska ärlighet kunnat ifrågasättas. De har upplöst illegala organisationer, som varit särskilt infekterade, och tagit itu med deras nybildande. De har igångsatt en systematisk kamp mot trotskismen som en fascistisk agentur.

En av de viktigaste åtgärderna i kampen mot fiendens mullvadsarbete och den borgerliga ideologins demoraliserande inflytande på svaga ställen i partiet är höjandet av de kommunistiska partiernas ideologisk-politiska nivå. Om de kommunistiska partierna förbisett trotskismens förvandling till ett ”tygellöst och principlöst band av skadegörare, diversanter, spioner och mördare, vilka arbetar på uppdrag av utländska staters spionageorgan”, så har det skett, förutom av andra orsaker, också till följd av de kommunistiska partiernas teoretiska efterblivenhet.

Av mycket stor betydelse för avhjälpandet av denna de kommunistiska partiernas teoretiska efterblivenhet är utgivandet av marxismen-leninismens klassiker — Marx' Engels', Lenins och Stalins verk på olika språk, och särskilt utgivandet av ”Kortfattad kurs i SUKP (b):s historia”, på en mängd språk. Publiceringen av ”Kortfattad kurs” har hälsats med entusiasm av kommunisterna i de kapitalistiska länderna: De förstår, att denna bok rustar dem med ett oersättligt teoretiskt vapen, att den kommer att hjälpa dem att i belysningen av den erfarenhet Lenins och Stalins parti vunnit förstå den revolutionära rörelsens utveckling i det egna landet, dess säregenheter, dess perspektiv.¹¹

Vid genomförandet av den proletära enhetsfrontens och folkfrontens taktik har i några kommunistiska partier framträtt vissa tendenser av högeropportunistisk karaktär, vilka tagit sig uttryck i att man ställt, kampen mot kapitulanterna i skuggan, idealiserat de så kallade demokratiska staternas roll och beslöjat deras imperialistiska karaktär. Det faktum 'att sådana tendenser framträtt, låt vara endast i embryonal form, vittnar om att det är nödvändigt att skärpa kampen mot opportunisten.

Trots att kommunisternas arbete i fackföreningarna i allmänhet utan tvivel förbättrats och en del betydande framgångar på detta område vunnits, har de flesta kommunistiska partier ännu ej förstått att erövra fasta positioner inom fackföreningarna, att sammansvetsa kamp-dugliga aktiva fackföreningskadrer och övervinna de reaktionära elementens inflytande inom den fackliga rörelsen.

De kommunistiska partierna har ännu ej lärt sig att på ett riktigt sätt bekämpa den fascistiska demagogen; de har inte förstått att omintetgöra den tyska fascismens spekulation i den nationella frågan i Saarområdet, i Danzig, i Sudetområdet.

De har ännu endast i ringa grad lärt sig bemästra den stora stalinska konsten att förutse händelserna, att uppskatta de olika staternas och dessas klassers och partiers roll, att på förhand beräkna fiendens manövrer samt förstå att i rätt tid omintetgöra hans planer.

Kommunisterna i de kapitalistiska länderna är inte tillräckligt förberedda på tvära vändningar i händelserna och har ännu inte lärt sig bemästra de kampformer, vilka dikteras av den spända internationella situationen. Det måste likväl betonas, att de kommunistiska partierna utfört ett betydande arbete för att tillägna sig dessa kampformer. Det spanska folket skall aldrig glömma den hjälp den kommunistiska världsrörelsen gav det genom att bilda de internationella brigaderna.

¹¹ Som framgår ovan så lägger Manuilskij stor vikt vid ”Kortfattad kurs”. Det kan därför vara intressant att titta lite närmare på hur Stalin & Co såg på publiceringen och användningen av densamma. Detta redovisas i artikeln [Sovjetunionens kommunistiska partis historia \(1938\): Partipropagandans förvrängda spegelbild](#) av Rustem Nurejev (utgår från 2 politbyråmöten i oktober 1938). – Red

I de internationella brigaderna fanns inte endast kommunister, men dessa var initiativtagare och organisatörer i denna sak. Frankrikes Kommunistiska Parti uttog sina dugligaste funktionärer, sina bästa organisatörer för detta ändamål. Det var ingen lätt uppgift att föra flera tiotusental man över de hermetiskt tillslutna gränserna, över havet och till och med över Atlanten.

Bourgeoisin igångsatte razzior mot de frivilliga, förföljde dem och ställde dem inför domstol. Men de frivilliga bröt sig fram trots alla hinder, de vadade nattetid i snö ända upp till midjan på de små bergsstigarna, rodde över i fiskarbåtar, med vilka de varje ögonblick löpte fara att drunkna. Bland de frivilliga fanns franska proletärer, barnbarn till Pariskommunarderna, italienska emigranter, tyska antifascister, kanadensiska timmerhuggare — träffsäkra skarp-skyttar — polska arbetare, vilkas Dombrovski-bataljon under offensiven vid Ebro inte avvaktade pontonbrons byggande utan sam över floden och såsom de första bröt in mitt i de fientliga styrkorna.

Bland dem, som slog sig igenom till Spanien, fanns inte så få medlemmar av central-kommittéer och ledande partikadrer, vilka de kommunistiska partierna i 53 länder sänt till de internationella brigaderna. Här fanns sådana män som Hans Beimler, medlem av Tysklands Kommunistiska Partis Centralkommitté, som lemlästats i ett tyskt koncentrationsläger och som stupade vid Palacete med ropet "Röd front!" på läpparna. Här fanns män som den gamla ungerska kommunisten Hevesi, vilken i spetsen för Rakosi-bataljonen angrep ett fientligt betongförskansat fort vid Huesca, stormade det och tillsammans med bataljonens kommissarie dog hjältedöden. Här fanns enkla menige kämpar såsom den engelska lastbilschauffören John, som under motståndarens mördande eld hämtade vatten åt de av törst försmäktande kämparna och dödligt sårad yttrade: "Om kamrat Stalin hade sett detta, skulle han ha klappat mig på axeln och sagt: Det där gjorde du bra, du är en präktig kamrat, John." (*Stormande applåder.*)

Vad är detta för människor? Det är människor av den stalinska epoken, då heroism blir ett oskiljaktigt karaktärsdrag hos bolsjevikerna med och utan partibok. Det är människor av samma stalinska hårdning, som de vilka vid Hassangsjön gick till stormangrepp med ropet: "För fosterlandet, för kommunismen, för Stalin!" (*Delegaterna reser sig från platserna och applåderar. Rop: "Leve den store Stalin!" Hurrarop och stormande applåder.*)

De internationella brigadernas bildande var ett tecken på den kommunistiska världsrörelsens mognad, det var en bolsjevikisk stålsättning av Kommunistiska Internationalens sektioner, det var ett eldprov för de kommunistiska kadreerna.

Låt oss alltså dra slutsatserna.

Under den förflutna femårsperioden har den kommunistiska rörelsen växt, stärkts och mognat. Alla legala kommunistiska partier har växt och deras inflytande över massorna har ökat. De illegala partier, som blivit efter, omställer sina led och ger i sin svåra kamp exempel på stor heroism och offervillighet. Några kommunistiska partier har redan blivit en betydande politisk faktor i sitt lands liv och andra håller på att bli det. De kommunistiska och de socialdemokratiska arbetarna samt de kommunistiska och de socialdemokratiska partiernas aktiva kadrer kommer allt närmare varandra. Proletärernas förtroende för kommunisterna har ökat. Kommunisterna har lärt att bättre ge uttryck åt massornas behov och krav, att tala sin arbetarklass' och sitt folks språk. Kommunisternas ideologiska sammansvetsning har stärkts. Under münchendagarna, då folken, de borgerliga och de socialdemokratiska partierna klövs i kapitulanter och anhängare av motståndet mot fascismen, var kommunisterna de enda, som bevarade sitt partis politiska och organisatoriska helgjenhet.

Men inte desto mindre står de kommunistiska partiernas numerära tillväxt och ökningen av deras inflytande bland massorna ej i överensstämmelse med de krav, som klasskampens skärpning och det växande andra imperialistiska världskriget ställer på Kommunistiska Internationalens sektioner.

c) De kommunistiska partiernas, proletariatets och de arbetandes kampväg mot världsreaktionen.

För att främja den framgångsrika kampen mot fascismen och rövarkrigen är det nödvändigt att de arbetande gör klart för sig, varhän världsreaktionens väg leder, och att de utstakar sin väg för att omintetgöra dess skändliga planer.

Vad vill reaktionen? Den vill trampa ned den spanska republiken, upprätta en för de tysk-italienska interventerna och de engelsk-franska bankirerna behaglig ordning i Spanien; dess nästa objekt skall sedan bli Frankrike, där den med radikalernas hjälp vill tillfoga det kommunistiska partiet ett slag, skrämna småborgarna med sagorna om att kommunisterna är ett krigsparti, göra slut på folkfronten — men sedan kasta också radikalerna på sophögen som en urkramad citron och öppna vägen till makten för de fascistiska äventyrarna.

I England vill reaktionen för många år befästa de konservativas makt som ”fredens räddare”, med hjälp av Labour Partys ledare spränga folkfrontsrörelsen, demoralisera den engelska arbetarklassen och beröva den dess kraft; i USA vill den hjälpa Ford, Morgan, Hearst & Co att slå den demokratiska rörelsen till marken.

Reaktionen skulle vilja krossa arbetarrörelsen och göra upp räkningen med socialismens land.

Vad vill arbetarklassen, vad vill de arbetande? De vill till varje pris hjälpa det spanska folket att i sitt hus upprätta den ordning som passar det, de vill organisera ett internationellt försvar för det *spanska folket*, utveckla en sådan rörelse i hela världen, att reaktionen tappar lusten att strypa det fria spanska folket.

I *Fjärran Östern* vill de inte tillåta Kinas uppdelning, de vill hjälpa det kinesiska folket att driva ut de japanska inkräktarna ur sitt land; de vill genom en massrörelse tvinga de borgerliga regeringarna att inställa understödet åt den japanska militärkamarillan och förse Kina med allt som behövs för att vinna seger över fienden.

I *Frankrike* vill arbetarna återvinna åt folkfronten den del av bönderna och småfolket i städerna, som råkat i vacklan men som allt mera övertygar sig om att münchenpolitiken leder till att det franska folket förvandlas till den tyska fascismens vasall. De vill inte endast hävda folkfronten, utan också utvidga den till att omfatta de skikt, som varken själva vill slå in på den ödesdigra vägen av kapitulation för de fascistiska aggressorerna eller leda andra in på densamma.

I *England* vill arbetarna slutföra den redan påbörjade kampen för folkfrontens bildande och härmed tillfoga inte endast den engelska reaktionen, utan den samlade världsreaktionen ett avgörande slag; samtidigt vill de under loppet av kampen för folkfronten tränga de fascistvänliga elementen inom den engelska bourgeoisin åt sidan och understödja dem som är anhängare av motstånd mot de fascistiska aggressorerna.

I *USA* vill de arbetande genom att befästa och utvidga den demokratiska rörelsen förhindra att de reaktionära, fascistvänliga elementen kommer till makten.

Vad den fascistiska diktaturens länder, *Tyskland, Japan och Italien* beträffar, så strävar de arbetande i hela världen att tillfoga dessa länders regeringar ett nederlag i kriget, de vill hjälpa folken i dessa länder att slå in på den breda vägen av öppen masskamp mot den fascistiska regimen, den kamp som leder till det fascistiska våldets störtande, vilket är ett livsintresse för den internationella arbetarklassen och alla arbetande. De vill hindra världsreaktionen att kasta ut en räddningsboj åt de fascistiska regeringarna i Tyskland, Italien och Japan, vilka håller på att driva in i den finansiella bankruttens strömvirvel. De vill inte tillåta, att världsreaktionen överlämnar livsmedels- och råämnekällorna, malmer, olja o. s. v. åt de fascistiska regeringarna för att dessa skall igångsätta nya rövarkrig. De vill hindra de fascistiska rövarna, som överfaller svaga folk men mest av allt fruktar ett allvarligt motstånd, att vinna lätta ”segrar”.

De kräver organiserande av den internationella arbetarklassens, av de antifascistiska krafternas motstånd i hela världen mot den fascistiska expansionen, mot folkens ekonomiska och politiska förslavande som ett förspel till deras militära underkuvande. De vill hjälpa Österrikes kuvade folk, de förslavade folken i Tjeckoslovakien och Ungern, de av slaveri hotade folken i Rumänien och Jugoslavien i deras kamp mot den tyska fascismen. De vill stödja det kuvade abessinska folket mot den italienska fascismen. *De kämpar för att bilda en folkens front, en det internationella motståndets front mot de fascistiska aggressorernas block.*

De arbetande vill skapa den internationella arbetarklassens enhetsfront för att göra slut på socialdemokratins reaktionära ledares kapitulationspolitik. En sådan front kommer att leda arbetarrörelsen ut från det nu rådande tillståndet av förvirring och desorganisation och in på vägen till segerrika strider mot fascismen. Den kommer att stärka de proletära miljonernas tro på sina krafter och överföra denna tillförsikt till de arbetandes bredaste skikt, till bönderna, till småfolket i städerna. Den kommer att höja folkmassornas motståndskraft mot den fascistiska aggressionen i alla länder och sätta Tysklands, Italiens och Japans folk i rörelse för att störta den fascistiska diktaturen. *Upprättandet av en internationell proletär enhetsfront vore ett synnerligen svårt nederlag för fascismen.*

De arbetande vill skapa en enhetsfront mellan arbetarklassen i de kapitalistiska länderna och Sovjetunionens arbetarklass, med det beväpnade sovjetfolket, som har en mäktig stat, den segerrika socialismens materiella kraft till sitt förfogande. Denna front kommer att vara en verklig garanti för freden. Mot denna fronts orubbliga klippa kommer världsreaktionen att slå sin panna blodig.

De arbetande i de kapitalistiska länderna, som bragts till förtvivlan av kriser, arbetslöshet, elände, fascistisk terror och imperialistiska krig, dessa arbetande som satts i rörelse av sovjetfolkets väldiga socialistiska segrar, vill leva utan fascism, utan kapitalism. *De vill socialismen.* Och just därför rasar den kapitalistiska världen, som kämpar med döden. Den vill rädda sig genom fascismen. Men fascismen kommer inte att rädda kapitalismen från undergång, ty fascismen endast hindrar massornas missnöje att få utlopp, förbereder en expansion av oerhört förstörande kraft. Inte heller de imperialistiska krigerna kommer att rädda kapitalismen, ty dess imperialistiska krig utlöser revolutioner. Inte heller en nyuppdelning av världen kommer att rädda kapitalismen, ty nya uppdelningar av världen endast fördjupar kapitalismens kaos.

Inte heller genom ett kontrarevolutionärt krig mot Sovjetunionen kommer den med döden kämpande kapitalistiska världen att kunna rädda sig, den kommer endast att påskynda sin egen undergång. Det stora sovjetfolkets väpnade motstånd kommer att sätta hela arbetets värld i rörelse, alla dem, vilkas rätt till frihet, till arbete, till ett bättre liv, till deras lands oavhängighet förtrampats av fascismen. Det kommer att sätta liv i proletariatet och de arbetande på alla håll och kanter i världen, vilka förstår att vedergällningens stund kommit för deras sekellånga kval. Det kommer att i hela världen utlösa en mäktig rörelse av de antifascistiska krafterna, hos vilka den väldiga kraften i sovjetfolkets motstöt mot fascismen kommer att ingjuta mod. Det kommer att dra in i kampen folk, som hittills vikit undan för en sammandrabbning med fascismen. Det kommer att vända de fascistiska staternas egna folk, som fått vapen i händerna, mot fascismen. För de fascistiska regeringarna kommer detta krig inte endast att bli ett krig mot Sovjetunionen, utan också ett krig mot de egna folken. För sovjetfolket, för de arbetande i hela världen, för hela den framskridna och progressiva mänskligheten blir detta krig det rättvisaste, det heligaste krig som någonsin förts i mänsklighetens historia, ett krig, som *”oundvikligen kommer att tända en hel rad revolutionära härdar i ryggen på motståndaren, som kommer att upplösa och demo-realisera imperialismens led.”* (Stalin.)

Kommunistiska Internationalen under 20 år på den lenin-stalinska vägen.

Kamrater!

SUKP (b):s 18:de kongress sammanträder i de dagar, då tjugo år förgått, sedan Kommunistiska Internationalen grundades.

”III, Kommunistiska Internationals världshistoriska betydelse — skrev Lenin — består däri, att den började förverkliga Marx' största paroll, en paroll som sammanfattade resultatet av socialismens och arbetarrörelsens sekellånga utveckling, en paroll som uttrycktes i begreppet proletariats diktatur.” (Lenin, Samlade skr. i urval, b. XVII, s. 42.)

Kommunistiska Internationalen följde Lenins och Stalins väg, då den sammanslöt det proletära avantgardet, som genom den stora socialistiska revolutionens seger lyftes upp ur djupet av arbetarklassen i alla länder. Kommunistiska Internationals skapande motsvarade den internationella arbetarrörelsens livsintressen och dess historiska mål, vilken rörelse splittrats genom socialdemokratis politik av klassamarbete med bourgeoisin, genom dess öppna förräderi mot den proletära revolutionens intressen under det första imperialistiska världskriget.

Kommunistiska Internationalen följde Lenins och Stalins väg, då den satte in alla sina krafter på att inrikta den revolutionära massrörelsen i Mellaneuropa 1918-23 på kapitalismens störtande. Den följde denna väg, då den bekämpade ”reformerna” och den borgerliga demokratin, med vilkas hjälp bourgeoisin ville köpa sig fri från de revolutionära massornas anstorm och spärra vägen för den proletära revolutionen.

Kommunistiska Internationalen följde Lenins och Stalins väg, då den under perioden av kapitalismens delvisa och relativa stabilisering koncentrerade elden mot socialdemokratin, som genom sin politik hjälpte den borgerliga reaktionen att befästa sig och övergå till offensiv mot arbetarklassen och de arbetande.

Kommunistiska Internationalen följde denna väg, då den rensade sina led från medlöpare, som det revolutionära uppsvingets våg 1918-23 tillfälligtvis spolade över till den kommunistiska stranden, då den skoningslöst utrotade den opportunistiska infektionen, resterna av socialdemokratismens, centrismens och anarkosyndikalismens ideologi. Den följde denna väg, då den satte kurs på bolsjeviseringen av sina sektioner, förde kamp på två fronter, utrotade det principiösa fraktionsväsendet och ställde sig uppgiften att i kamp smida helgjutna kommunistiska partier.

Lenins och Stalins väg följde Kommunistiska Internationalen då den inför den ekonomiska världskrisen, inför den anstormande fascismen och de begynnande imperialistiska krigen manade massorna att upprätta den proletära enhetsfronten och den antifascistiska folkfronten mot fascismen och det imperialistiska kriget. Häri motsvarar Kommunistiska Internationalen miljoner arbetandes förhoppningar, vilka önskade sluta sina led tätare, önskade förena sig för att med gemensamma krafter lösrycka sig från den fascistiska terrorns kval, från rövarkrigens blodiga helvete, från det förruttnande kapitalistiska samhällssystemets bestialiska gastkramning.

Kommunistiska Internationals väg under dessa tjugo år — en väg av kamp för den socialistiska revolutionen, för proletariats diktatur — har inte varit lätt. Den har varit förbunden inte bara med segrar utan också med väldiga svårigheter och övergående nederlag.

”... Revolutionen — säger kamrat Stalin — utvecklas vanligen inte efter en rakt uppåtstigande linje, inte genom ett oupphörligt växande uppsving, utan utefter en sicksacklinje, genom angrepp och återgång, genom ebb och flod, vilka under utvecklingens gång härdar revolutionens krafter och förbereder dennas slutliga seger.” (Stalin.)

Under loppet av dessa tjugo år har världsbourgeoisin gjort allt för att utplåna den kommunistiska rörelsen från jordens yta. Den har arresterat, misshandlat och mördat kommunister. Den har kastat ut dem från företagen, gjort dem arbetslösa, organiserat pogromer mot dem. Den har tänt eld på riksdagshus, fabricerat förfälskade ”kominterndokument”, slutit internationella polisöverenskommelser. Mer än en gång har bourgeoisins vapendragare, socialdemokratin och de reformistiska fackföreningarnas reaktionära ledare igångsatt fälttåg mot kommunisterna.

Arbetarklassens inbitna fiender, som blivit agenter åt de fascistiska spionagetjänsterna, har försökt leda den kommunistiska rörelsen bort från den bolsjevikiska vägen, försökt upplösa och bringa den i fördärvet. Kamrat Stalin har hjälpt den internationella kommunistiska rörelsen att avslöja och omintetgöra de kontrarevolutionära planer, som klassfiendens agenter spunnit. Under hans ledning har SUKP (b) slagit ned dessa agenter, sopat bort de föraktliga fascistiska krypen från den väg, där det klasslösa socialistiska samhällets byggmästare segerrikt tågar fram, och därmed befäst världskommunismens positioner.

Kamrat Stalin har inte bara skyddat Marx' — Engels' — Lenins stora lära mot fientliga elements förvrängningar, han har också utvecklat den vidare i anslutning till de nya betingelserna under epoken av kapitalismens allmänna kris och socialismens seger i Sovjetunionen. Med denna lära har han rustat det internationella proletariatet, öppnat ännu vidare horisonter för det, ännu mera konkretiserat perspektivet för dess kamp, fyllt arbetarna i alla länder med ännu större tillförsikt om segern.

Under kamrat Stalins ledning har folken i Sovjetunionen uppfört en mäktig socialistisk fästning, dagligen stärkt den genom sina socialistiska segrar och därmed outtröttligt stärkt positionerna för det internationella proletariatet och de arbetande i hela världen.

Världsbourgeoisins förhoppningar har ramlat.

De har ramlat, emedan kommunismen inte kan tillintetgöras, liksom man inte heller kan tillintetgöra dess bärare, arbetarklassen, ty kommunismen är det koncentrerade uttrycket för arbetarklassens livsintressen, slutmålet för dess rörelse, som sammanfaller med alla arbetandes intressen. De har ramlat, emedan kommunismens idé inte längre är en abstrakt dröm av mänsklighetens bästa andar; denna idé har blivit materiellt förkroppsligad i Sovjetunionen, som visar den internationella arbetarklassen och alla arbetande den rätta vägen till deras befrielse.

Världsbourgeoisins förhoppningar har ramlat, emedan det väldiga stalinska verket, socialismens bygge i Sovjetunionen, stärker och befäster det internationella proletära bandet mellan Sovjetunionens arbetarklass och arbetarklassen i de borgerliga länderna. Dessa förhoppningar har ramlat, emedan socialismens mäktiga land stärkes inte bara dagligen utan stundligen, emedan Marx' — Engels' — Lenins — Stalins odödliga lära som en fackla belyser vägen för de kommunistiska partiernas frammarsch. (*Stormande bifall.*)

Världsbourgeoisins förhoppningar har ramlat och kommer att ramla, emedan den arbetande mänsklighetens genius, kamrat Stalin, står på vakt för att försvara arbetarklassens och all världens arbetandes intressen.

(*Stormande applåder, alla reser sig från platserna. Rop: ”Leve världskommunismens store ledare, kamrat Stalin!”*.)

Lästips

SUKP(b):s 18:e kongress hölls i mars 1939. Ett halvår senare skulle den politiska inriktning som Manuilskij redovisar ändras radikalt, i och med slutandet av ickeangreppspakten mellan Sovjet och nazityskland, den s k Molotov-Ribbentrop-pakten, som i praktiken blev startskottet

för 2:a världskriget. Pakten varade i knappt 2 år, tills Tyskland i juni 1941 gick till angrepp på Sovjet.

Komintern under kriget (upplöstes 1943):

Pierre Broué: [Kommunistiska Internationalen och Andra världskriget](#) och [Dödsbudet. Upplösningen av Komintern](#)

Fernando Claudín: [Krisen i den kommunistiska rörelsen, band 2](#) (Kapitel 1 och 2)

Åren 1939-41:

Anders Hagström: [Molotov-Ribbentrop-pakten](#)

Yvonne Hirdman: [Sveriges Kommunistiska Parti och 2:a världskrigets första år](#)

William L Shirer: [Sovjetunionen, Tyskland och Andra världskrigets inledning](#)

Dokument: [Komintern om Andra världskriget \(1939-1941\)](#).

[Kommunisterna och Andra världskriget 1939-40](#) (artiklar, tal och dokument)

Åren 1941-45:

Yvonne Hirdman: [Sveriges Kommunistiska Parti och 2:a världskriget 1941-45](#).

Dokument: [Frihetskriget mot fascismen](#). Tal (bl a av Molotov och Stalin), artiklar m m från Sovjet hösten 1941.